

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów. — Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wałowa nr. 29. — Listy należy frankować. — Reklamseze otwarte wolno od opłaty.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartałnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartałnie 3 zł., miesięcznie 1 zł. Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują cało i półrocznie abonenci bezpłatnie, jednakoż ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca lub od 1 lipca do końca grudnia, ewentualnie zaś i miesięcznie za dopłatą pierwszą 75 ct., drugą 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 centów, kilkorożowe po 6 centów od miejsca 1 wiersza.
Inseraty przyjmują w Austrii i Niemczech wszystkie agencje anonsów; we Francyi w Paryżu wyłącznie agencja p. Adama, 4. Rue Clément 4.

Zaproszenie do przedpłaty.

Przedpłata na „Gazetę Lwowską” wynosi za IV ćwierćrocze w miejscu 3 zł., pocztą 4 zł.; za miesiąc październik w miejscu 1 zł., pocztą 1 zł. 35 ct. — Z „Przewodnikiem” za IV ćwierćrocze w miejscu 3 zł. 75 ct., pocztą 4 zł. 75 ct.; za miesiąc październik w miejscu 1 zł. 30 ct., pocztą 1 zł. 65 ct. — Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1 lub 16 każdego miesiąca.

misyse kontroli not państwa, a mianowicie:			
jednorońskich	67,734.488		
pięciorońskich	102,492.095		
pięćdziesięcioroń.	167,972.700	zł.	ct.
	razem	338,199.283	—
	w ogóle	411,998.283	50

Wiedeń, 4 października 1882.
Z komisji Rady państwa dla kontroli długów państwa.
Dr. Franciszek Al. Srom, prezydent.
Dr. Kajetan Felder, członek komisji.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 7 października

Sejm węgierski zgromadza się na nową sesję wśród politycznej konstellacji zupełnie odmiennej od tego, co rokowano jeszcze niedawno, kiedy w całym kraju wyśmienity rezultat zbiorów uważany był za początek nowego szczęśliwszego okresu dla kraju. Rezultat zbiorów nie uległ żadnej zmianie, ale te różowe nadzieje, jakie obudził jeszcze niedawno, znacznie się zasepiły. Nieprzewidziane zdarzenia, jak n. p. głośna sprawa Estery Soly-mossy i jej następstwa w Preszburgu, wielka katastrofa kolejowa pod Osiekiem, jaskrawy fakt morderstwa popełnionego w Kapolnie na egzekutorze podatków i t. d. — wszystko to rzuciło niezawodnie cień na wewnętrzne stosunki Węgier i zasmuciły bardzo każdego patryotę.

Właściwie tylko rozruchy antysemityczne w Preszburgu stanowić mogły wypadek zdolny do wywarzenia pewnego wpływu na politykę wewnętrzną. Tam tylko bowiem działały masy ludności za popędem motywów,

które w swoich ostatnich celach zagrożają nietylko samej ludności żydowskiej, lecz w ogóle porządkowi społecznemu i państwowemu. Ale właśnie ten ważny wypadek podnosi znaczenie innych, w których tylko jednostki działały i tylko na jednostkach skutki się odbijały. Gdyby kiedy indziej załamał się był most kolejowy pod Osiekiem, byłoby to wywołało grozę, a nawet oburzenie takie samo jak dzisiaj, ale nikomu nie przyszłoby na myśl wysnuwać ztąd wnioski nieprzychylne dla całego systemu administracyi państwowej. Zamordowanie egzekutora podatków w innej porze także chyba tylko radykalnej opozycyi mogłoby posłużyć za temat do ubolewania nad stanem państwa. Ale dziś wobec tego, co zaszło w Preszburgu, nawet poważna opinia łączy wypadki drobne z ważnymi i ze wszystkich wysnuwa konkluzję nieprzyjazną dla siebie i dla rządu.

Ostatecznie nie da się zaprzeczyć, że w wewnętrznych stosunkach węgierskich już od dłuższego czasu przebijają się chorobliwe symptomy, które pewnie nie uszły uwadze rządu. Po roku 1867, po okresie spędzonym całkowicie na walce o uzyskanie autonomii jak najrozleglejszej, Węgrzy, znalazłszy się w całej pełni swobód autonomicznych, nie przystąpili od razu do reformy ustawodawczej i administracyjnej z takim pospiechem, jakiego wymagały zakorzenione wady i jawne luki. Rozpoczęto tę reformę na pozór na wielką skalę, bo pozwoływano różne fachowe komisye i ankiety, ale traktowano rzecz po akademicku, i po kilkuletnim takim traktowaniu pozostał tylko materiał do tego, czego właściwie potrzeba i co miano na myśli. Przerwę w dalszej pracy,

w wyzyskaniu gotowego już materiału wywołało głównie owo długie i uporczywe przesilenie w stosunkach finansowych i ekonomicznych w ogóle, które dłuższy czas wydawało się nieuleczalnym, i dopiero w ostatnich czasach przełamało się w sposób bardzo pomyślny. Obecny minister-prezydent węgierski nawoływał ciągle do podjęcia przerwanych reform administracyjnych i ustawodawczych, ale głos jego nie znalazł takiego przyjęcia, na jakie zasłużył. Stronnictwo liberalne zawiniło optymizmem, jak dawniej grzeszyło pesymizmem, bo spostrzegłszy, że przesilenie wcale nie grozi bankructwem finansowem i politycznem, o którym przedtem naprawdę myślało, popadło w wygodny kwietyzm, i pewne swej przewagi, odradza wszystkie reformy *ad feliciora tempora*. Z drugiej strony opozycya starała się tylko o to, aby stronnictwo liberalne nic nie zrobiło, i w tym celu przewlekła dawne lub wytwarzała nowe kwestye sporne. Ostatnie wypadki, świadczące o pewnej chwiejności stosunków, stanowią dosadne *memento* dla obu stron. Zamało jest złego, żeby Węgrzy mieli oddawać się pesymistycznym obawom, zawiele zaś, żeby nie mieli uważać wszystkich tych objawów za przestrożę potrzebną.

Lwów, 7 października.

J. p. minister dr. Florian Ziemiałkowski przed wyjazdem swoim do Wiednia udał się do Drohobycza, aby przedstawić się swoim wyborcom. Na cześć p. ministra dano bankiet, w którym udział wzięły znakomitsze osobistości nietylko z miasta lecz i z odleglejszych okolic. Bankiet ten stanowił serdeczną owację dla p. ministra, który odpowiadając na toast na cześć Jego wzniesiony, oddał pochlebne uznanie gminie

CZEŚĆ URZĘDOWA

Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 2 października b. r. nadać najłaskawiej naczelnikowi urzędów pomocniczych sądu obwodowego w Nowym Sączu Sewerynowi Maciejowskiemu w uznaniu jego wieloletniej wiernej i pożytecznej służby tytuł cesarskiego rady z uwolnieniem od taksy.

Ogłoszenie.

Z końcem września 1882 r. było w obiegu na zasadzie ustaw z dnia 24 grudnia 1867 r. (Dz. u. p. nr. 3 z r. 1868) i z dnia 1 lipca 1868 (Dz. u. p. nr. 84):

A. Według rejestrów prowadzonych w uprzyw. austriackim banku narodowym, a obecnie sprawdzonych:

Udziałów z przekazów hipotecznych a mianowicie:

a) opiewających na monetę konwencyjną zł. 11.850, t. j. w wal. austr.	12.442 50		
b) opiewających na w. a.	73,786.950	zł.	ct.
Razem	73,779.392	50	

B. Wydanych z zamknięcia przez obie ko-

Z HISTORJI NIE-BOHATERÓW

III.

(Ciąg dalszy.)

Została sama, ale już cały urok przepadł — nie mogła nawiązać myśli. Niewiedzieć czemu była zła i wzburzona. Jeszcze było słychać daleki odgłos kroków Feliksa, stąpanie ciężkie, jednostajne, które jej działało na nerwy.

— Królowo moja! — szepnął za plecami młodej kobiety głos cichy, prawie kobiecy niewyrobiony jeszcze, jakby ton piszczałki w ustach nieumiejętnej grajki. Przed chwilą wyszedł z willi młody człowiek, z daleka wyglądający jeszcze na wyrostka, choć miał lat przeszło dwadzieścia cztery, i cicho zbliżył się do fotelu Julii.

— Czy mojej królowej nie zimno? — mówił tonem, jakby się dziecko pieściło z matką — mnie się zdaje, że ten wietrzyk trochę chłodny. Nie? Nie chce pani ze mną nawet mówić? Będę więc milczał... niech pani nie uważa na sługę swego.

Usiadł na piasku u jej nóg, a po chwili pocałował brzeg sukni i rzekł pokornie:

— To przecież wolno jej niewolnikowi i słudze?

Nagle wstał i usiadł na ławce, tuż przy niej. Spozregł na jej twarzy coś dziwnego, jakiś wyraz niebyswały.

— Pani Julio — rzekł biorąc ją za rękę, której mu nie wzbroniono i która została w jego gorącej dłoni. Ucisnął ją, zaniósł do ust — młoda kobieta jakby nie czuła, nie widziała.

Nagle wyraz żartobliwy, dziecinny, znikł

z jego twarzy jak maska, stary wyrazem takiej namiętności, że go Julia wytrzymać nie mogła... Spuściła oczy, jakby rażona słońcem...

— Julio — powtórzył znowu — mój Boże, cóż to jest? Płaczesz? Czy przeciw temu nie uczynię nie mogę? Nie? Czy cię mam zrozumieć? Wielki Boże, kochasz mnie!

— Chodźmy! — rzekł, pociągając ją za sobą jak obłąkany.

Julia nie ruszyła się z miejsca.

— Ludwiku — rzekła głosem jak cicha muzyka — Jakże to dziwne... Ja — ciebie! ty... — powtórzyła parę razy, trwożnie a z drżeniem dziwnej rozkoszy.

— Chodźmy ztąd, chodźmy...

— Czy ty nie dobrze? — mówiła śliczna kobieta, jeszcze piękniejsza w tej chwili.

— O mój najdroższy! co to jest, co to wszystko jest? Jak się to stało?

Wzdrygnęła się, zakryła oczy i z wielką egzaltacją mówiła tuląc się do niego:

— Nasza miłość musi być czysta jak błękit tego nieba, musimy się tak kochać, tak kochać! Przysięgnij mi! — rzekła nagle bardzo blada i z wielkimi oczami, powiększonymi gorączką.

— Julio! — prawie z gniewem krzyknął Ludwik, ale ją znał aż nadto dobrze. Pracował chwilę pierściami, jakby pod gwałtownym ciężarem, aż się do spokoju przymusił. Nie przysięgał, tylko rzekł: — Zrobię co zechcesz.

Teraz stała się bardzo rozmowną, a on zamknął zupełnie, patrząc w ziemię. Z rękami w jego dłoni, z głową opartą o poręcz krzesła opowiadała mu wszystko. Bo on musiał teraz wszystko wiedzieć. Zdaje jej się żeby umarła, gdyby go nie kochała. Nie mogła tak żyć między ludźmi, co jej nie rozumieli. Miała lat piętnaście, gdy wyszła za mąż.

— Mąż mój... — tu Julia nagle urwała.

— Nie mówmy o nim! — zawołał Ludwik — w tej chwili myśleć o nim nie mogę...

— Znasz go — mówiła Julia z zaufaniem rozczulającym — domyślasz się, com wycierpiała. — I opowiadała dalej: — W tym ciemnym domu o grubych murach raziło ją wszystko, nudziło na śmierć — dymy fabryki dochodziły do okien, w rodzinie męża mówiono tylko o pieniądzech. Ile razy włożyła nową suknię, rozbierano długo ile kosztuje, liczone przy każdym obiedzie, ile kosztuje butelka wina, ile zapłacono za każdy owoc z deseru, co wziął złotnik za zastawę na stole — ważono srebro na funty i luty...

Te i tym podobne dzieciństwa opowiadała Julia, roztaczała przed nim życie swoje, otwierała duszę do dna, chciała aby ją poznał; chciała skargi przeciw tej prozie życia, w której tonęła od lat dziesięciu, spragniona ideału. I mówiąc to rozpromieniała się, i była śliczna w tem szczęściu, rozkwitła jak jednodzienny kwiat, od razu...

Ludwik nie słuchał ani początku ani końca, widział ją tylko, i wiedział że była piękna. Łamał laseczkę między palcami, złamał na czworo i wrzucił kawałki w morze.

— Teraz będziemy tacy szczęśliwi! — śpiewała dalej swój hymn dziecinny Julia. — Musimy być razem cały dzień i wszystko będziesz mi mówił o sobie, a ja tobie wszystko o maie, i nie będziesz, i nie będziesz... Widzisz, jabym umarła, gdyby był takim jak inni... — dodała bardzo cicho.

— Różia idzie — przerwał Ludwik, patrząc na ładną *cameriere*, wychodzącą właśnie z willi — i dziwna jakaś myśl zjawiała się na jej twarzy na wpół dziecinnej, która wyglądała jak owoc jeszcze niedojrzały a już zepsuty.

Różia miała paczkę codziennych gazet i listów; pan Lolo jej nie spłoszył, przyzw-

czajona była widzieć go u nóg pani jak dzeko.

Julia przetrzczyła kilka listów i zbladła trochę — jeden był od jej syna.

„Moja najukochańsza nad życie mamusi! — pisał Antoś jeszcze niezupełnie wprawna ręką, krzywym literami. — Ja codzień modłę się do Boga za zdrowie mamusi. Przepraszam za płamę; trochę mi ręka zdradzała. Pan Trąbalski, przy którym piżę, mówi, że mogę tak list posłać. Mielśmy zmartwienie — dziadzio był chory; babunia bardzo płakała; teraz już jest lepiej. Na moje imieniny (o nich Julia zupełnie zapomniała!) dostałem dwie książki i mapę a od Trąbalskiego cukierków w papierku. Uczę się na skrzypcach i już umiem *bolero* i marsz — umię także pisać bez linii i pan Trąbalski mówi, że tej jesieni zacznę chodzić do szkół, i może od razu do drugiej klasy...”

— Nie czytaj, proszę cię — przerwał Ludwik bardzo zły, wyrwijając Julii z ręki list. Widział, że jak mimoza gęła się znowu pod jakimś bolesnem wrażeniem.

— Panie Ludwiku! — szepnęła prawie z płaczem kobieta, już innym tonem, odsuwając się od niego.

Ludwik był urodzonym tyranem mimo swej delikatnej i rozpieszczonej powierzchowności. W tej chwili był tak zły, że byłby tę kobietę słabą, bezsilną, drżącą na rozdrożu między namiętnością a obowiązkiem, rozdarł prawie w uścisku... Nie znosił oporu... Ale długa znajomość kobiet nauczyła go sztuki aktorskiej — wziął ręce Julii z nabożnym wyrazem, a że nikogo nie było, że to zresztą było jego zwyczajem. i każda kobieta mu to pozwalała, ukląkł przy niej na piasku jak paż wierny, poddany i kochający. Julia już uspokojona uśmiechnęła się słodko, patrząc na niego. I wdzięczny następ cieniów poetycznych, delikatnych, na wpół dziecinnych kochanków, przesunął się

Drohobyckiej za jej skuteczne działanie w dwóch najważniejszych dziś kierunkach pracy publicznej, t. j. około krzewienia oświaty i podniesienia przemysłu krajowego. Hr. St. Tarnowski w gorących wyrazach złożył hołd łaskawości Monarchy dla naszego kraju, a książę Toroniński w mowie po rusku wygłoszonej zaznaczył zgodę panującą w powiecie między oboma narodowościami.

Po bankiecie p. minister stanął przed wyborcami, i zaczął mowę od podziękowania za podwójny zaszczyt, jaki Go w Drohobyczu spotkał, za wybór na posła i mianowanie honorowym obywatelem. Tem wyżej ceni p. minister to odszczególnienie, że otrzymał je za zgodą obywateli wszystkich wyznań i obu narodowości. „Na tym świecie — mówił dalej p. minister dr. Ziemiałkowski — bez woli Bożej nie się nie dzieje — a więc nie przypadek to zdarzył, lecz wola Boża, że w tem mieście mieszkają Polacy i Rusini, że mieszkają chrześcijanie i izraelici. To wola Boża — a Bóg jest ojcem naszym. Ojciec więc nie może chcieć, ażeby dzieci jego żyli w niezgodzie (oklaski), Bóg nasz jest Bogiem miłości, a więc pewna, że jeżeli chciał, ażebyście tu razem mieszkali, chciał także, ażebyście się kochali. Dlatego, jeżeli za tą wolą Boską pójdziecie, Bóg będzie błogosławił i każdemu z osobna i całej gminie, czego wam z serca życzyć (oklaski). Wybrałście mnie, nie żądając odemnie programu politycznego, nie żądając i tak zwanego sprawozdania z czynności moich, gdyż jestem nietylko posłem, ale i ministrem. Poseł działa w sejmie, poseł-minister może więcej działać tam, gdzie chodzi o to, ażeby ustawy sejmu stały się rzeczywistością. Chciejcie mi wierzyć, że w tej mierze działałem, ile tylko sił mi starczyło. Zresztą, moi panowie, nie każdy jest tak szczęśliwy, iż co tylko chce także i zdziałać potrafi. Nie należę do tych szczęśliwych, czynię co można, a chciejcie mi wierzyć, że to, co było możliwym, starałem się uczynić. Posłowi nadajecie mandat na pewien czas, do mnie macie nierównie większe prawa, prawa trwające aż do mojej śmierci, boście mnie wybrali waszym obywatelem honorowym. Dlatego proszę was, ażebyście w dobrej i złej dobie do mnie, jako waszego współobywatela się udawali, a o ile sił mi starczy, będę się starał życzeniom waszym zadość uczynić.“ (Huczne brawa i oklaski.)

Następnie objaśniał p. minister niektóre ważniejsze sprawy lokalne. Na utyskiwanie, że przemysł naftowy został opodatkowany, p. minister oświadczył, że starano się ile możności zmniejszyć nieunikniony ciężar i powetować go producentom znizeniem taryfy kolejowej. Mówiąc w ogóle o ciężarach podatkowych, p. minister zwrócił uwagę wyborców swoich, że jest to nieunikniony ekwiwalent za te wszystkie dobrodziejstwa, jakie na społeczeństwo z organizacji państwowej wypływają. Im więcej cywilizowanemu jest państwo, im więcej świadczy społeczeństwo, tem większe ma potrzeby i tem większych wymagać musi ofiar od ogółu obywateli. Jest to stan naturalny, który zmienić się nie da.

Projekt nowej ustawy przemysłowej objaśnił p. minister w ten sposób: Rząd przekonał się, że rzemieślnicy potrzebują opieki,

i dlatego pomiędzy innymi wnioskami, przygotowanymi dla Rady państwa, zamierza wnieść i projekt, ażeby do rzemiosła nie mogli być tacy przypuszczani, których uzdolnienie nie jest udowodnione. (Brawo) Projekt ten zaprowadza inspektorów fabrycznych, których zadaniem będzie czuwać nad tem, ażeby do pracy nie dopuszczano dzieci, aby ich robotą nie przeciążano, i ażeby przy robocie były wszelkie środki ostrożności.

Wyborcy hucznie oznakami zadowolenia przyjęli mowę swojego posła i wyrazili mu jednomyślnie obok zupełnego zaufania także serdeczne podziękowanie za to, że mimo tylu ważnych zajęć i braku czasu, podjął podróż do swojego okręgu wyborczego.

Sejm krajowy.

(XIX posiedzenie d. 6 października.)

Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie w pół do dwunastej odczytaniem listu petycyj, których napływ zaczyna się już zmniejszać, gdyż nowych tylko 17 wpłynęło, przez co liczba ogólna doszła do 616. Nowe petycje przekazano jak następuje:

Do komisji petycyjnej petycje: gm. Lisowice, z powodu odebrania jej przedsiębiorstwa dostawy szutru dla dróg rządowych, Petroneli Dendor, Jerzego Zieleniaka, Anny Roth, Maryi Klepur i pogorzalców gm. Krasne o zapomogi.

Do komisji podatkowej petycję Ambrożego Chmielewskiego w sprawie rozkładu podatku gruntowego, wydz. pow. Podhajce w sprawie nowych norm egzekucyjnych, Tow. roln. okręgowego w Jasle o wstrzymanie egzekucji podatków i ulgi z powodu klęsk elementarnych.

Do Wydziału krajowego petycje wydz. pow. Stryj i Buczacz o subwencje dla dotkniętych powodzią, oraz na żądanie p. hr. Scipio petycję mieszkańców Wieliczki w sprawie zniesienia prawa propinacji.

Do komisji budżetowej petycję Jana hr. Tarnowskiego o subwencje dla spółek wodnych w Mieleckiem i Stanisławy Raddeckiej o subwencję na kształcenie się w muzyce.

Wreszcie petycje dostawcy Jerzego Pospichala o podwyższenie ceny szutru odesłano do komisji drogowej, gm. Dobra o przyłączenie do starostwa Sanockiego do komisji administracyjnej, zaś petycję Towarzystwa ochrony mniejszej własności ziemskiej w Mielcu w sprawie interesów pieniężnych Banku włościańskiego do komisji prawniczej.

W obszernej tej petycji, która na wniosek p. hr. Krukowieckiego w całości odczytana została, petenci podnoszą i stwierdzają przykładami, że Bank włościański statut swój interpretuje wbrew jego duchowi i literze na szkodę swoich dłużników. Statut nakazuje nie dawać dłużnikom listów dłużnych, lecz spieniężać je na ich korzyść po kursie bieżącym, za odpowiednią prowizją, Bank spienięża listy o 5 pre. niżej od kur-

su bieżącego i za to bierze po 3 pre. prowizji. Dalej Bank bierze procent zwłoki nietylko od kapitału zaległego ale od rat w których zawarty już jest procent. Wbrew statutowi Bank postanowił, iż dywidenda od udziałów należy się tylko takim członkom, którzy z żadną ratą nie zalegają. Nie ma w statucie żadnego postanowienia, na którym mógłby się oprzeć podobny przepis. Gdy włościanin przyniesie za mało pieniędzy na zapłacenie raty, Bank przyjmuje te pieniądze w depozyt i nietylko nie liczy od tego depozytu żadnego procentu, ale oblicza procent i procent zwłoki od całej raty, a więc i od tych pieniędzy, które ma złożone u siebie. Wyliczywszy długi szereg takich przykładów, petenci proszą, ażeby Sejm postarał się o odjęcie Bankowi włościańskiemu przywileju, a nim to nastąpi, wezwał Rząd o troskliwe nadzorowanie czynności Banku, oraz o zarządzenie, aby przywrócony został fundusz rezerwy stanowiący bezpieczeństwo listów dłużnych, zachwiane przez to, iż Bank ma zwyczaj udzielać zalegającym dłużnikom nowe fikcyjne pożyczki na spłatę rat zaległych, licząc sobie za to wszelkie możliwe procenta, przez co należność wyrasta do wysokości przechodzącej kredyt, do jakiego dłużnik ma prawo. Wreszcie petenci proszą o ułatwienie przez Bank krajowy konwersji długów zaciągniętych w Banku włościańskim, a obliczonych według umiarkowanej stopy procentowej, n. p. 8 od sta, nie zaś według systemu, jakiego Bank włościański przy obliczaniu swych pretensyj używa.

Komisarz rządowy p. Filip Zaleski. Na posiedzeniu wys. Sejmu z dnia 3 b. m. wniesiona została przez szanowanego posła Alfreda Mileńskiego i towarzyszący interpelacja do c. k. komisarza rządowego zapytaniem, dla jakich powodów pomimo, że władze miejscowe powiatu krakowskiego po kilkakroć zwracały uwagę c. k. Namiestnictwa na niekorzystny stan bezpieczeństwa publicznego w powiecie i domagały się ustanowienia nowych posterunków c. k. żandarmerii w miejscowościach Zielonki, Rząska, Węgrzecz, Cło i Kacmierzyn — ustanowienie nowych a niezbędnych posterunków c. k. żandarmerii w powyższych miejscach powiatu krakowskiego, dotychczas zarządzanym nie zostało i czyli wkrótce zarządzanym zostanie? Na tę interpelację mam zaszczyt dać niniejszem odpowiedź przedewszystkiem do twierdzenia interpelantów, iż ustanowienie nowych posterunków żandarmerii w Zielonkach i Kacmierzynie nie zostało ustanowione, ponieważ, że się tego bardzo domagano. Aby się tego kiedy domagano, o tem w aktach cesarsko-król. Namiestnictwa nie ma śladu. Tak samo ma się rzecz z posterunkami żandarmerii w Cło i Węgrzeczach, z tą tylko odmianą, że gdy w 1876 chodziło o ustanowienie na próbę tak zwanych ekspozycyj żandarmerii, czyli posterunków o jednym żandarmie (t. z. Einzel-Gezardmen), zaproponowano wtenczas Cło i Węgrzecz jako takie miejscowości, gdzieby ustanowić można wyżej wspomniane ekspozycje żandarmerii. O posterunkach w tych miejscowościach nie było mowy. Wówczas gdy przedstawiono projekt rozdzielenia żandarmerii po kraju, było sto kilkadziesiąt stacyj zaproponowanych

Temu zadość uczynić nie było można; można było tylko kilkanaście takich stacyj utworzyć. Co do posterunków żandarmerii w Rząsce to istotnie właściciel tamtejszego obszaru dworskiego domagał się w ciągu bieżącego roku kilkakrotnie, z powodu szkód wyrządzanych mu w ziemioładach i produktach leśnych, ustanowienia tamże nowego posterunku żandarmerii a wreszcie podania spowodowały dochodzenie, które wykazało, iż stan bezpieczeństwa w Rząsce i okolicy nie jest tak groźnym, aby zachodziła tam potrzeba utworzenia nowego posterunku żandarmerii, gdyż żandarmeria posterunku w Zabierzowie rozwija przeciw wyżej wspomnianym szkodnikom skuteczną działalność, czego dowodem liczne w tej gminie dokonywane aresztowania.

Uznano natomiast potrzebę wzmocnienia posterunku w samym Krakowie, a to w tym celu, by przez wysyłanie patroli żandarmerii z Zabierzowa i z Krakowa do Rząski, utworzyć niejako stały patrol żandarmerii w Rząsce. Jednakże temu żądaniu dotąd zadość stać się nie mogło, a to dla braku żandarmerii, którychby można ująć innym posterunkom.

W ogóle stan żandarmerii w kraju, wobec stanu bezpieczeństwa, jaki w kraju panuje, rząd uznał za niedostateczny i usilnie czyni starania, ażeby uzyskać pomnożenie żandarmerii, która cieszy się ogólnym zaufaniem ludności. Dwie przeszkody dotychczas nie dopuściły do urzeczywistnienia tego projektu. Pierwszą jest przeszkoda finansowa, bo połączone są z tem wielkie koszty, drugą zaś przeszkodą równie wielką jest brak materiału, brak ludzi. Do żandarmerii nie można assenterować tak jak do wojska, gdyż potrzeba zwać na wymaganą szczególną kwalifikację. Jednakże mamy nadzieję, że już w bliskiej przyszłości ministerstwo obrony krajowej podwyższy stan systemizowany żandarmerii, już w latach przeszłych znacznie powiększony. Wówczas, gdy otrzymamy takie powiększenie stanu żandarmerii, wtedy i powiatowi krakowskiemu uczyni się zadość pod względem życzenia wyrażonego w interpelacji. Co do stanu żandarmerii, może nie w zupełnej mierze, ale zawsze w sposób wystarczający. Na razie jednak polecono staroście krakowskiemu, ażeby przez odpowiedni rozkład sił żandarmerii starał się nad miejscowością Rząska odpowiedni rozciągnąć nadzór, którego żąda interpelacja.

Porządek dzienny rozpoczyna pierwsze czytanie wniosku p. Polanowskiego żądającego ustanowienia dwóch kanonij przy kapitule metropolitalnej obrz. greckiego we Lwowie.

Treść i umotywowanie wniosku, który odesłany został do komisji administracyjnej podaliśmy w poprzednim numerze.

Z kolei p. Gross w obszerniejszym przemówieniu uzasadnił swój wniosek następującej treści:

Wzywa się wysoki c. k. Rząd, aby przy zamierzonej zmianie dotychczasowego opodatkowania przemysłu gorzelnianego zechciał:

1. zarządzić, by dzisiejszy system pobierania podatku od objętości naczyni fermentacyjnych był nadal utrzymany, jako najmniej uciążliwy pod względem kontroli dla stron i organów nadzorujących, i pod żadnym warunkiem nie dopuścić zaprowadzenia, znanych już ze swych szkodliwości dla stron i c. k. Władz finansowych, przyrządów zegarowych do oznaczenia ilości używanego alkoholu;

2. by zechciał przy wydzierżawieniu gorzelni gospodarczych przedłużyć czas przedkładania kontraktów dzierżawy, w celu uzyskania opustu podatkowego, do końca października każdorocznie, aby umowy te nie musiały być przedstawiane na czas dłuższy przed rozpoczęciem każdorocznej kampanii gorzelnianej, jak to dotychczas ma miejsce; nakoniec

3. aby strony żądające dla swych gorzelni opustu podatkowego nie były zmuszone składać corocznie c. k. Władzom finansowym dowodów niezmienności własności dóbr, gorzelni i przestrzeni posiadanej gruntu, gdyż podobne zmiany, skoro następują, są zaraz podawane do wiadomości ek. Władz, a tem samem dowody niezmiennego posiadania dóbr są zbyt ciężkim tylko obciążeniem stron i c. k. Władz politycznych.

Mowca podnosi ważność przemysłu gorzelnianego w naszym kraju i wytyka szkodliwość ciągłych zmian systemu pobierania podatku gorzelnianego. W ciągu ostatnich lat dwudziestu system ten zmieniał się trzy czy cztery razy, a teraz jest znów mowa o zmianie. Uzasadniony po kolei wszystkie punkta wniosku mowca prosi o odesłanie go do komisji kultury krajowej (Oklaski).

Odesłanie do komisji bez dyskusji uchwalono.

Posel Henryk hr. Wodzicki zdaje sprawę z wniosku p. Merunowicza w przedmiocie wydawania przez Bank krajowy obligacyj szkolnych w celu udzielania pożyczek na budowanie szkół i ich uposażenie.

przed jej oczami. Takim był paż szkockiej królowej i smutkę pachole o różowej twarzy, Cherubin hr. Almaviva, i poetyczny Fortunio, śpiewający o „jasnych jak zboże“ włosach kochanki.... Takim jest ten, co kłęczysz teraz u nóg jej. Któżaż kobieta nie zamarzyła aby kiedyś, gdy ją przycisnie żal i nuda, ukłękło u nóg jej takie rycerskie dziecko? Miała by zawsze z sobą jak wachlarz, jak książkę nabożną, oprawną w aksamit, jak bombonierkę z atlasu, jak napastrzek złoty lub delikatny kryształowy flakonik do ożywczych soli — a kochałby ją w milczeniu, ale do śmierci, nad życie, a bez targu krew by za nią oddał, ale by w żyłach nie miał krwi i namiętności, skarżyłby się do księżycy, tej gwiazdy czystej Dyanny i pisał wiersze liryczne, a na piersiach nosiłby listek zwiędły z jej wczorajszego bukietu.

Julia wpatrywała się w delikatne rysy młodego chłopca z prawdziwą rozkoszą, gdy nagle drgnęła, usłyszawszy przyspieszone kroki męża.

Ludwik już wstał i odszedł nad brzeg morza.

— Mam z domu telegram — mówił Feliks prędko — nie bój się, ale muszę natychmiast jechać. Mój ojciec bardzo chory. — Spojrzał na zegarek. — Mam tylko pół godziny do pociągu. Kto wie....

Nie skończył zdania, ale głos jego zamarł w czemś, co było podobnym do łkania, i cała jego silna postać wstrząsnęła się; nie mógł wymówić słowa śmierci....

Julia chciała z nim jechać koniecznie — z wielką egzaltacją i niepokojem zerwała się, zarzucała płaszcz, i tak jak była, w białej sukni, zawołała:

— Jestem gotowa; widzisz, mogę jechać.

Użyto dużo perswazyi i prośb, nareszcie nawet rozkazu, aby ją wstrzymać. Nie

mogłaby nigdy znieść pospiesznej podróży — nie było o czem myśleć. Feliks nie miał czasu do stracenia; pobiegł jeszcze do siebie i do hrabiny Zeneidy, której w kilku słowach polecił żonę.

— A mój Boże, mój Boże! — zawołała parę razy z szczerem współczuciem hrabina — nie bój się pan, będziemy się opiekowali tym kochanym gołąbkiem! Zaraz idę, w tej chwili.

Jakoż zabrała natychmiast koszyczek do roboty, wodę kolońską i sole, na wypadek gdyby się biednej Julii słabo zrobiło i spieszyła już do niej, ale stanęła na progu willi, jakby zastanawiając się nad czemś. Widziała, jak Feliks się pożegnał i odszedł, jak jej syn chciał go odprowadzić, ale został przy Julii, jak ona ukryła twarz w dłonie.... Lolo usiadł przy niej i powoli odjął jedną rękę, potem drugą od twarzy. Hrabina uśmiechnęła się, cofnęła w głąb domu i zamknęła drzwi za sobą....

Bo pani Zeneida kochała syna nad życie. Po długim życiu pełnym zawodów zostało jej tylko to dziecko. Przed kilku laty marzeniem jej było, aby się Lolo ożenił — swatała go najprzód z bogatymi i brzydkimi, potem już z ubogimi a pięknymi pannami, byle przez ożenienie wyratować chłopca który na wszystkie strony tracił majątek i zdrowie. Chyba już nie było bożej sprawiedliwości na ziemi. Tyle wycierpiała z mężem, a teraz zaczynało się to samo z synem, i dla tych samych powodów. Wszystkiemu winny „one“.

Hrabina nigdy nie nazwała tych stworzeń po imieniu. „One“ jej przedstawiały jakąś siłę straszną, potężniejszą prawie nad śmierć, przed którą drżą matki. Jej Lolo nagle w latach osnaśtu przestał rosnąć i męźnić — twarz jego panińskiej prawie świeżości wiedła nieznanie, oczy zaczęły błyszczeć jak fosfor

w noc; nos o pięknych greckich kształtach zwał się i przedłużał, i jej syn, jej skarb i klejnot, gasł i marniał. W chwili kiedy inne matki zaczynają używać tryumfu dokonanego dzieła, jej groziło nieszczęście, że się to dzieło niedokończone w proch rozsypie. Wywoziła chłopca do Włoch i lat kilka ludziła się nadzieją, że go ożeni — ale napróżno! Na pierwsze słowo o żonie Lolo uciekał z Nicei i po kilku dniach wracał do matki najczęściej zgrany i chory. Wtedy to sąsiedziwo z kobietą młodą, prześliczną a poetyczną jak sama wiosna, zwrócił nadzieję biednej matki w inną stronę. Z trwogi i ciągłego niepokoju macierzyńskiego traciła w ser o uczucia proste ludzkie — nierozumiała czei i honoru. Honor jej już tylko młodość do dziecka, dla jego szczęścia była podłą, schodziła prawie na równię tych kobiet, których ręki nie byłaby dotknęła przez rękawiczkę.

W dzień wyjazdu Feliksa, wzięła Julię na cały wieczór do siebie. W rogu wykwińskiego saloniku, przy kominku zastawiano na mozaikowym stoliku bardzo delikatne przekąski, szparagi, skrzydło kuropatwy, Chianti w słomianej butelce; w małych chińskich filiżankach żółtą herbatę i cztery ciasteczka w filigranowym srebnym koszyku.

Ale i tego nikt nie tknął i mało mówiono tego wieczora. Julia leżała zupełnie prawie bezwładna na szesłagu, hrabina miała gorączkę, patrząc na syna i przeczuwając co się w jego sercu dzieje.

Kilka wieczorów tak przeszło, prawie w milczeniu — i jado schodziło nietknięte ze stołu — a dniami całymi kochankowie byli sami między niebem a morzem.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Z. D.

Komisyja budżetowa uznając myśl wniosku nie zgadza się z nim ani co do zasady ani co do formy. Sejm nie powinien nakładać Bankowi krajowemu wykonywania swoich uchwał w operacjach kredytowych, gdyż taka ingerencja byłaby niewłaściwą a może dla przyszłości Banku niebezpieczną. Zbyteczne ułatwienie kredytu mogłoby przytem zachęcić gminy do lekkomyślnego powiększania swych długów, których procentowanie i amortyzacja mogłaby przedstawiać trudności. Z tych powodów komisya budżetowa wnosi następującą uchwałę:

„Sejm, uznając, że kredyt amortyzacyjny udzielany gminom lub powiatom na budowanie budynków szkolnych jest pożądany, odstępuje sprawę tę Wydziałowi krajowemu do właściwego postąpienia“.

Posel Merunowicz wnosi poprawkę, żądając dodania wyrazów: „jak również na należyte ich urządzenie oraz zaopatrzenie w przybory pomocnicze i środki naukowe.“

Poprawki tej nie poparto i wnioski komisji uchwalono.

Posel Waygart imieniem komisji prawniczej zdaje sprawę o petycjach Brzeżan, Stryja, Sanoka i Jasła o zaprowadzenie w tych miastach sądów obwodowych.

Sejm jeszcze dnia 15 grudnia 1873 r. powziął uchwałę, żądającą rychłego utworzenia sądów obwodowych w miastach wymienionych z wyjątkiem Jasła, oraz w Kołomyi, Wadowicach i Czortkowie, a w dniu 4 maja 1875 r. oświadczył się za trybunałem w Jasle. Gdy dotąd tylko trybunały w Wadowicach i Kołomyi ustanowione zostały, komisya zatem wnosi ponownie wezwanie do Rządu o ustanowienie trybunałów w Brzeżanach, Sanoku, Stryju, Jasle i Czortkowie.

Wniosek ten bez dyskusji przyjęto.

Posel Chrzanowski imieniem komisji kultury krajowej zdaje sprawę z własnego wniosku w przedmiocie regulacji rzek i ochrony lasów.

Komisya zgadza się w zupełności z wnioskiem p. Chrzanowskiego, opartym na memoriale przedłożonym rządowi przez Koło polskie, wnosi jednakże do przyjęcia tylko pierwszych sześć jego punktów, ponieważ dwa ostatnie przy wniosku Jana hr. Stadnickiego załatwione zostaną.

Punkta, które komisya podaje Sejmowi do uchwały stanowią wezwanie do Rządu:

I. Aby ułożyć systematyczny plan regulacji wszystkich rzek spławnych, poczynsz od ich źródeł i dopływów tych rzek, a zarazem, aby oznaczyć czas, w którym plan ten ma być wykonany.

II. Aby dla wykonania tego całego planu regulacji rzek, przedłożył Rząd odpowiednie projekty ustaw Radzie państwa i Sejmowi krajowemu, o ile przedmiot należy do kompetencji tych ciał ustawodawczych. Ponieważ zaś ze zwykłych dochodów państwa nie można wyznaczyć sum dostatecznych dla wykonania systematycznego planu regulacji rzek spławnych we wszystkich krajach reprezentowanych w Radzie państwa, powinien c. k. Rząd przedłożyć Radzie państwa projekt ustawy upoważniającej do zaciągnięcia za poręczeniem państwa, oddzielnej pożyczki na regulację rzek we wszystkich krajach reprezentowanych w Radzie państwa.

III. Aby z tej sumy ogólnej na regulację rzek przeznaczoną, a uzyskaną przez pożyczkę państwową, wyznaczono oddzielną kwotę dla Galicyi w tej wysokości, jaka z ogólnego planu regulacji rzek okaże się potrzebna dla uregulowania rzek w Galicyi.

IV. Aby c. k. Rząd starał się, iżby z tej pożyczki zaciągniętej na regulację rzek wyznaczano corocznie na ten cel sumy stosunkowo tak wielkie, iżby cały plan regulacji rzek wykonany został w oznaczonym okresie czasu.

V. Aby c. k. Rząd powiększył inżynierę wodną w Galicyi, zreorganował istniejące przy Namiestnictwie galicyjskiem biuro robót publicznych i rozszerzył atrybucje Namiestnictwa, przyznając mu prawo rozporządzania sumami, wyznaczanymi corocznie przez Radę państwa na regulację rzek w Galicyi, a rozporządzania według planu regulacji rzek zatwierdzonego przez Rząd, ale bez odnoszenia się do Ministerstwa co do szczegółów wykonania planu i co do jego modyfikacji potrzebnych w skutek późniejszych zmian w korycie i brzegach rzeki.

VI. Sejm wzywa powtórnie c. k. Rząd, aby ułożył i na drodze przez konstytucyę wskazanej przedłożył projekt nowej ustawy leśnej, orzekającej skuteczniejsze środki ochrony lasów, szczególnie w górach, i zachęcającej postanowienia o zalesieniu nagich na stokach gór przestrzeni.

Członek Wydziału krajowego p. hr. Bądzeni z radością wita wnioski komisji i wyraża przekonanie, że do szybszego ich załatwienia może się znacznie przyczynić to, iż Wydział krajowy na podstawie obszernych i szczegółowych studyów wypracował i przedłożył Rządowi w dniu 27 kwietnia 1880 r. program kompletny, zawierający wszystkie potrzeby regulacyjne kraju naszego, szłyby więc tylko o oznaczenie porządku robót, a wobec strasznego *memento* tegorocznych wylewów, pośpiech w tej mierze jest konieczny.

Mowca uprasza imieniem Wydziału krajowego o przyjęcie wniosków komisji.

Po krótkiej odpowiedzi p. Chrzanowskiego przystąpiono do dyskusji szczegółowej.

Posel Romanowicz wnosi dodanie w pierwszym ustępie wniosku komisji wyrazów: „w porozumieniu z Wydziałem krajowym“.

Komisarz rządowy p. Filip Załęski: Zastrzegając sobie obszerniejsze omówienie sprawy, która jest przedmiotem obu sprawozdań o wnioskach pp. Chrzanowskiego i hr. Stadnickiego. mogę co do poprawki p. Romanowicza tylko to nadmienić, że rząd kilkakrotnie już Wydziałowi krajowemu oświadczył, iż skoro reprezentacja kraju zechce się przyczynić z funduszów krajowych pewnym udziałem do dzieła regulacji rzek, gotów jest przyznać Wydziałowi krajowemu pewną ingerencję przy układaniu planów i ich wykonaniu.

Wnioski komisji uchwalono bez zmiany w drugim i trzecim czytaniu.

Posel Jan hr. Stadnicki podobnie imieniem komisji kultury krajowej zdaje sprawę ze swego wniosku w przedmiocie regulacji rzek za spławne dotąd nie uznanych.

Treść sprawozdania i wnioski podaliśmy we wczorajszym numerze *Gazety*.

Komisarz rządowy p. Filip Załęski: Wniosek przedstawiony przez szanowną komisję kultury krajowej, jako sprawozdanie o wniosku posła hr. Stadnickiego, zmierzającego do bardzo pożądanego sposobu do rozwiązania nadzwyczaj trudnej i zawilej kwestyi. Do tego czasu główną przeszkodą skutecznego zajęcia się regulacją rzek niespławnych t. j. rzek niezostających pod opieką Rządu, na których Rząd dotychczas nie wykonywał żadnych robót regulacyjnych, był nieoznaczony udział Reprezentacji krajowej, a właściwie funduszu krajowego w tych robotach. Wydział krajowy w roku, jeżeli się nie mylę, 1878, przedstawił Rządowi bardzo obszerne memoriały, w którym wyłożył cały program takich robót regulacyjnych, program jednakże dość ogólnikowy, idący bardzo daleko. Pozwolę sobie przytoczyć niektóre ustępy z tego programu. Żąda on, żeby Rząd zrehabilitował program i oznaczył czas regulacji rzek galicyjskich, i ażeby Rząd

a) wziął na siebie całkowitą regulację przestrzeni rzek, które dotąd regulowane nie były;

b) obwałowanie Wisły, Dunajcu, Wisłoku i Sanu;

c) kanał San - Dniestr. Nadto ażeby Rząd pokrył $\frac{2}{3}$ kosztów i całe koszty zarządu regulacji Wisły od Krakowa do ujścia Przemysłu, Skawy od Wadowic do Wisły, Dunajca od Złobicy do ujścia Łososiny, Wisłoku od Trzebawiska do Sanu, Sanu od Przemysła do Jarosławia, Bugu od Dobrotworu do granicy państwa, Dniestr. powyżej Żurawna do ujścia Stryja, Stryja, Swicy, obydwóch Bystrzycy i Prutu, Wisłoki powyżej Mielca, Soły, Lomnicy i Czeremoszu. Dalej, ażeby Rząd ponosił połowę kosztów wszystkich budowli wodnych zabezpieczających w górnych przestrzeniach rzek, ażeby Rząd subwencjonował meliorację i osuszanie, ażeby ustanowiono stałą komisję pod przewodnictwem c. k. Namiestnika złożoną z delegowanych Rządu i kraju, celem kierowania robót.

Tak szeroko zakreślony program narazie praktycznego rezultatu wydać nie mógł. Sporządzenie ogólnego operatu i projektu regulacji co do rzek zostających pod zarządem Rządu dotychczas już nastąpiło i jeszcze w roku zeszłym w listopadzie na wezwanie Ministerstwa został przedłożony plan regulacji rzek spławnych. Plan ten wykazywał kosztą 9,120.000 złr. z rocznym datkiem 676 000 złr. Otem jednakże tu dalej mówić nie będę, gdyż nie jest to przedmiotem obecnego sprawozdania.

Co do nieregulowanych dotychczas rzek, ze skarbu państwa odpowiedziano Wydziałowi krajowemu, że Rząd wstrzymywał się musi z wygotowaniem szczegółowego programu i z wygotowaniem projektu, dopóki nie będzie zapewniony udział, jaki fundusz krajowy w regulacji tych rzek i w kosztach na siebie zechce przyjąć. Było to zresztą rzeczą bardzo naturalną. Wygotowanie planów jest bardzo kosztowne, idzie tu przeszło o 1200 klm. rzek, a gdy nie ma zapewnionego funduszu, plany te mogą się stać bezużyteczne i praca byłaby bezcelowa, gdyż stosunki w rzekach szybko się zmieniają, i to co dzisiaj jest projektem bardzo dobrym, wkrótce może okazać się nieużytecznym. Dopóki fundusz nie był zapewnionym Rządowi, dopóty Rząd nie mógł w tej sprawie postąpić.

Sprawa współdziałania kraju w pracy regulacji rzek galicyjskich nie od dzisiaj jest na porządku dziennym. Już w roku 1874 poruszona została kwestya regulacji Sanu między składem solnym a Przemysłem. Rząd oświadczył gotowość poniesienia $\frac{2}{3}$ kosztów regulacji, jeżeli kraj oświadczy się przychylnie co do drugich $\frac{1}{3}$ części, pozostawiając $\frac{1}{3}$ na barkach konkurencyi, gdyż do-

świadczenie okazało, że w innych krajach, jak Stryji, Karyntyi, a tembardziej u nas, osiągnąć więcej z konkurencyi jak $\frac{1}{3}$, jest nadzwyczaj trudnem i dla konkurencyi dotkliwym. Na to nie otrzymaliśmy przychylniej odpowiedzi od Wydziału krajowego. Wydział krajowy prowokował uchwałę wysokiego Sejmu w tym kierunku, że Sejm gwarantuje tylko za 50.000 złr., a $\frac{1}{3}$ część już wynosiła do 60.000 złr. Co do udziału kraju nie otrzymaliśmy także przychylniej odpowiedzi, tylko techniczne dalsze roboty zostały zarządzone, w skutek życzenia Wydziału krajowego. Podniesiono ze strony Wydziału krajowego, że regulacja górnej części Sanu będzie powodem zalewania jego dolnej części. Rozpoczęto roboty, które przez dłuższy czas prowadzono i dzisiaj na tem ta sprawa stoi.

Co do prowadzenia robót regulacyjnych na pomniejszych rzekach także i ustawa wodna krajowa daje wielką łatwość urzędzenia takich przedsięwzięć, gdyż § 45 ustawy wodnej dla Galicyi z 14 marca 1845 roku orzeka, iż ustawa krajowa postanowi w każdym poszczególnym wypadku o tem, czy tam, gdzie całe miejscowości i niwy wystawione są na powtarzające się wylewy, albo inne uszkodzenia przez wodę ma nastąpić ustanowienie spółki, choćby nawet interesowani na to się nie zgadzali, czy też o wykonanie takich budowli postarać się należy zapomocą innych środków a w szczególności datków i zaliczek z funduszów krajowych i gminnych.

Dotychczas jednakowoż reprezentacya krajowa nie korzystała z wynikającej z tego paragrafu możności zaprowadzania przymusowych spółek wodnych, jak się to w innych krajach rzeczywiście już praktykowało. Wniosek przez komisję kultury krajowej poprawiony, a proponowany przez posła hr. Stadnickiego, dąży rzeczywiście do poprawy tych stosunków i zdaje mi się że do praktycznej poprawy. Jest on wielkiej doniosłości, bo dąży do stworzenia realnego punktu wyjścia z którego można dalej iść, z mego zatem stanowiska nie pozostaje mi nic innego, jak oświadczyć się za tym wnioskiem, i jaknajusilniej do przyjęcia go zalecać (*Bravo i oklaski*).

Po oświadczeniu sprawozdawcy, że nie ma nic więcej do dodania po tem co powiedział w uzasadnieniu i w sprawozdaniu ze swego wniosku oraz wyjaśnieniu, dlaczego komisya dzieliła datki na 3 a nie na 5 części, trzymając się w tym względzie przyjętego u nas zwyczaju, choć kraj chętnie przyjmie $\frac{2}{3}$ jeżeli rząd tyle dać zechce, wniosek komisji został przyjęty.

Ostatni punkt porządku dziennego stanowi sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku p. Waygarta względem nadania osobnych statutów trzynastu znacniejszym miastom.

Sprawozdawcą jest p. Fruchtmann.

Komisya uważa, że nadzór nad miastami, który pomimo samorządu jest koniecznym, nie może być skutecznie wykonywany przez Rady powiatowe, nie może jednak przystąpić do wniosku p. Waygarta, ponieważ statuta miastom tylko na ich żądanie nadane być mogą i ponieważ nie chce przesądzać, czy nadanie osobnych statutów, czy osobna ustawa gminna dla miast w ogóle byłaby pożyteczniejszą. Dlatego komisya wnosi:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu by po wysłuchaniu zdania reprezentacyi znacniejszych miast w kraju naszym, zbadał czy i o ile byłoby pożądanem miastom tym osobną ustawę gminną lub specjalne statuta nadać, i by na przyszłej sesyi sprawozdanie a ewentualnie pozytywne wnioski Sejmowi przedłożył“.

Posel Jan Popiel, nie występując bynajmniej przeciw zasadzie samorządu, przedstawia smutny stan miast naszych, pomiędzy którymi oprócz Białej niema miast fabrycznych. Przewagę w miastach ma klasa ku piecka zsolidaryzowana religij i oparta na fanatycznym proletaryacie, klasa jak dowiódł p. Merunowicz, względem nas uprzywilejowana, słowem żydzi. Gdyby tym miastom nadać osobne statuta to ludność chrześcijańska pójdzie pod przewagę żydowskiej. Z tego powodu mowca nie zgadza się z wnioskiem komisji, który chociaż odracający może być uważany za impuls do wprowadzenia w czyn tej myśli i wnosi przejście do porządku dziennego. (*Oklaski*).

Posel Romanowicz zarzuca p. Popielowi, że tak samo jak minister Schmerling jest w teorii za wolną gminą, ale w praktyce jej się sprzeciwia. Mowca nie dlatego jest za osobnymi statutami dla miast, żeby je usunąć z pod kontroli rad powiatowych, ale że na podstawie ustawy gminnej miasta rozwijać się należycie nie mogą, radzi zatem przyjęcie wniosku komisji zwłaszcza, że wniosek ten niczego nie przesądza.

Posel Grocholski odpowiada p. Romanowiczowi, że jeżeli wniosek sam nie przesądza sprawy, to ją przesądzą motywa sprawozdania, w których powiedziano, że nadzór nie może być skutecznie wykonywany przez rady powiatowe. Nadanie miastom

osobnych statutów uczyniłoby je pierwszemi instancyami politycznymi, co jest połączone z tak wielkimi ciężarami, że nie wszystkie gminy zniesłyby to mogły. Nie można takiego ciężaru nakładać na miasta, które w petycjach same wzywają, że bez kopytkowego nie mogłyby istnieć, a kopytkowe jest to subsydium, które ludność wiejska opłaca miastom. Z tych przyczyn mowca popiera wniosek przejścia do porządku dziennego.

Posel hr. Krukowiecki radby się pozbyć reprezentantów miast z rad powiatowych, ze względu jednak na dobro miast samych, również przejście do porządku dziennego popiera.

Po krótkim jeszcze przemówieniu p. Jana Popiela i obszerniejszej replice sprawozdawcy, wniosek komisji został znaczną większością odrzucony.

Koniec posiedzenia o godzinie 2 m. 10 po południu.

Komisya administracyjna (referent pan Wolfarth) wydała już sprawozdanie swoje o wniosku p. Merunowicza względem uregulowania stosunków prawnych ludności żydowskiej w kraju naszym. W sprawozdaniu tem komisya przypomina, że Sejm już w r. 1868 uchwalił wezwanie do Rządu o uchwalenie ustaw i rozporządzeń, zakreślających izraelitom niejako wyjątkowe stanowisko. Wówczas ministerstwo spraw wewnętrznych odmówiło tej uchwały praktycznego znaczenia, wskazując na zagwarantowane ustawami zasadniczemi państwa równość wszystkich obywateli wobec prawa. W obronie stanowiska przez Sejm zajętego, odpowiedział Wydział krajowy, że niepodziela zapatrywań Rządu, gdyż istnieją jeszcze i obowiązują przepisy, które izraelitom nadają odrębne stanowisko, jak np. patent cesarski z 7 maja 1789, zawierający ustawę gminną dla izraelitów w Galicyi, która tworzy osobne gminy izraelickie, urządzone przez rabinów i kahały reprezentowane. Są to nietylko gminy religijne, lecz także poniekąd organy administracyjne i polityczne. Zanim jeszcze Rząd na tę odezwę odpowiedział, wystosował Wydział krajowy w roku 1869 wskutek sprawozdania Wydziału powiatowego w Dąbrowej o podatku domestykalnym od kahałów, drugą odezwę, w której broniąc swego dawniejszego zapatrywania, starał się skłonić Rząd, ażeby uznał, że dawniejsze ustawy, przepisy i rozporządzenia, specjalnie dla ludności izraelickiej wydane, a szczególnie rozporządzenie gubernialne z d. 22 lipca 1833 i patent Józefiński z r. 1789 przestały obowiązywać o tyle, o ile się nie zgadzają z ogólnymi przepisami ustawy gminnej, i wyjątki stanowią na korzyść lub na szkodę żydów; że dalej przepis ogólny § 94 ustawy gminnej stosuje się do rozkładu żydowskiego podatku domestykalnego.

Na tę odezwę odpowiedziało Namiestnictwo, że trwa w zupełności przy dawniejszym zdaniu, gdyż uchwała sejmowa tyczy się stanowiska obywatelskiego, praw i obowiązków politycznych izraelitów, a domestykalny podatek izraelicki bywa nakładany wyłącznie na cele gminy religijnej, któremi według art. 15 ustawy zasadniczej o powszechnych prawach obywateli państwa, każdy prawnie uznany kościół, każda społeczność wyznaniowa samostnie zarządzać może, że tedy aż do uregulowania izraelickich gmin wyznaniowych w drodze właściwej, dotychczasowe przepisy muszą być pozostawiane za ważne i obowiązujące.

I tej odezwy Namiestnictwa nie zostawił Wydział krajowy bez odpowiedzi, lecz wystosował nowe pismo, w którym zreanimował dawniejsze swe wywody, uzupełnił je nowymi argumentami i postawił twierdzenie, że izraelici, pomimo orzeczonego w zasadzie równoprawnienia, zajmują w kraju odrębne stanowisko. Przytoczono jako przykład, że odebrano zarząd chrześcijańskich zakładów dobroczynnych proboszczom i oddano go gminom, kahałom zaś pozostawiono zarząd izraelickich zakładów dobroczynnych.

Wkrótce potem znowu podniósł Wydział krajowy tę sprawę w skutek pewnego specjalnego wypadku. Namiestnictwo podało wtedy do wiadomości Wydziału krajowego okólnik wydany dnia 1 lipca 1872 do wszystkich c. k. Starostw oraz do prezydentów miast Lwowa i Krakowa, mający na celu uregulowanie stosunków izraelickiej ludności w myśl ustaw zasadniczych i konstytucyjnego ustroju państwa. Okólnik późniejszy Namiestnictwa przypomina podwładnym organom postanowienia Ministerstwa wyznacza i oświaty, które normuje przynależność izraelitów do pewnych gmin wyznaniowych, przepisuje warunki, pod jakimi nowe gminy tworzone być mogą, i rozporządza, że odtąd tylko te gminy wyznaniowe izraelickie mogą być uważane jako prawnie istniejące stowarzyszenia, które się albo zorganizują, według pewnego przez Namiestnictwo zatwierdzonego statutu, lub też przestrzegają ściśle postanowienia ces. patentu z 7 maja 1789 i rozporządzenia gubernialnego z 2 lipca 1833.

W okólniku powyższym uznano Namiestnictwo, że w kraju naszym istnieją gminy

izraelskie niezorganizowane wedle przepisów, z przełożeniem przekraczającym swój zakres działania. Jako dodatni rezultat tego okólnika uważać należy to, że niektóre gminy izraelskie miast większych (we Lwowie, Krakowie, Przemyslu) przyjęły statut organizacyjny i wedle niego się zorganizowały. W kilka lat później, wskutek podania Wydziału powiatowego w Mościskach odezwy z dnia 22 lutego 1876, znowu odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa zapytaniem, na czym polegają zarządzenia ek. Rządu, celem uregulowania stosunków prawnych izraelskich gmin wyznaniowych. Namiestnictwo podało wtedy do wiadomości Wydziału krajowego okólnik swój do c. k. Starostw dnia 28 czerwca 1875 wydany z powodu wejścia w życie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 15 marca 1875 o prowadzeniu izraelskich ksiąg metrykalnych. Okólnik ten zaznacza, że urządzenie izraelskich gmin wyznaniowych nie odpowiada obowiązującym ustawom i następnie wylicza cały szereg nielegalnych urzędów o których tak się wyraża: „Niemają część w sposób nielegalny prowadzonych czynności wyznaniowych i urzędów pochodzących z dawniejszych czasów, kiedy żydzi byli tylko tolerowani. Istnieją dalej, równie jak te w bliższych już czasach bezprawnie wprowadzone urzędy naby na podstawie równouprawnienia wyznani. Jeżeli pierwsze mogły pochodzić właśnie z obawy, wynikającej ze stosunku tolerancji, to przy uznaniu ustawami zasadniczymi równouprawnienia, powinny już być przybrać tem prędzej formy prawne, ile że artykuł 15 ustawy zasadniczej o powszechnych prawach obywateli państwa wyraźnie oznacza, iż wszelkie społeczności religijne podlegają powszechnym ustawom państwowym. Żydzi osiągnęli równouprawnienie religijne, ale nie zostali uwolnieni od obowiązków, którym poddać się muszą wyznawcy wszelkich innych religii, a nawet i tej, która dawniej była państwową, bo ich dopełnienia domaga się porządek publiczny, a więc dobro państwa.

Sejm mimo to widział się zniewolonym na posiedzeniu z 30 marca 1876 powtórzyć jeszcze raz z naciskiem uchwałę swoją z 8 października 1868.

O ile wniosek p. Merunowicza jest zgodnym z treścią uchwały Sejmu z r. 1868, komisja administracyjna przedstawia go do przychylnego załatwienia. Jak bowiem wynika z przebiegu rozpraw, uchwała Sejmu z r. 1868 wdrożonych, jedynie uregulowanie i kontrolowanie ksiąg metrykalnych żydowskich, oraz rozpoczęta w roku 1872 ale dotychczas tylko w niektórych gminach wyznaniowych żydowskich przeprowadzona organizacja, w myśl zaleconego przez c. k. Rząd statutu, stanowią rezultat uchwały Sejmu z r. 1868. Większość gmin wyzycuje dotychczas organizacyi i pozostaje jeszcze cały szereg kwestyj, których jak najrychlejszego uporządkowania zgodnie z obowiązującymi ustawami państwa, domaga się zdaniem komisji natężenie interesu kraju i państwa, a nawet interesu równouprawnionej z innymi obywatelami kraju ludności izraelskiej. I tak patent cesarski z 7 maja 1879 r., który traktuje żydów ze stanowiska tolerancji a z drugiej strony sankcjonuje w ogólnikowych wyrazach tradycyjne instytucje wyznaniowe żydów, na których się ich odrębność opiera, skutkiem ustawy zasadniczej państwowej stracił rację bytu i uchylony być winien tem więcej, że znaczna część tego patentu i tak już formalnie zniesiona została późniejszymi postanowieniami, lub stała się bezprzedmiotową. Pozostałe postanowienia patentu dla przestarzałej swej formy wywołują w zastosowaniu najrozmaitsze wątpliwości i zawiąkania. Toż samo odnosi się także zdaniem komisji do rozporządzenia gubernialnego z 22 lipca 1833, traktującego o izraelskim podatku domestykalnym. Dalej mniema komisja, że kwestya izraelskich szkółek wyznaniowych, t. z. chajderów, wymaga uregulowania i kontroli ze strony władz szkolnych pod względem kwalifikacyi nauczycieli i tekstu używanych w tych szkółkach podręczników, jak to prawo przepisuje dla wszystkich szkół w ogóle. Wreszcie wszelką wątpliwość należy usunąć w sposobie traktowania przez władze sądowe i administracyjne rytualnych małżeństw izraelitów, zawartych z pominięciem przepisów ustawy cywilnej. Oto są sprawy, w których komisja widzi pojęcie wyrazu: „uregulowanie stosunków wyznaniowych ludności izraelskiej“.

W dalszych ustępach wniosku swojego domaga się p. Merunowicz, ażeby reforma ustaw i przepisów, dotyczących się izraelitów, oparta była na umiejętnym zbadaniu treści ustawodawstwa objętego t. z. tałmudem. Już dawniej podniósł myśl tę p. Merunowicz, nie będąc wówczas posłem, w drodze petycyi odstawionej przez Wydział krajowy do zapoznania c. k. Akademii umiejętności w Krakowie, która odpowiedziała 14 kwietnia 1881 r., „że byłoby rzeczą bardzo pożądaną, ażeby zasady tałmudu stały się raz społeczeństwu i rządowi dobrze wiadomymi, a to również dla położenia końca czynionym mu zarzutom, gdyby się okazały niesłusznymi, jak

w razie przeciwnym dla oceny, w czym sprzeciwiałyby się zasadom społeczeństwa chrześcijańskiego i w jaki sposób ostatecznie wobec zobowiązań wynikających z tałmudu, zewnętrzne stosunki wyznania izraelskiego winny być względem państwa uregulowane.“

Komisja zgodnie ze zdaniem Akademii umiejętności nie zapoznaje wartości na polu wiedzy studyów tego rodzaju, jakimi być mogą badania tałmudu, nie może jednak do nich przywiązywać tej wagi dla ustawodawstwa, jaką widzi w swym wniosku p. Merunowicz. Jakkolwiek bowiem z zasady konstytucyjnego równouprawnienia wyznani koniecznie liczenia się z treścią religijnych ustaw izraelitów, jakkolwiek w ogólności ustawy i przepisy cywilne powinny, o ile tylko jest to możliwe, uwzględniać i szanować religijne przekonania obywateli państwa wszystkich wyznań, jakkolwiek przeto ustawy państwowe i krajowe nie powinny gwałcić sumienia izraelitów, to z drugiej znowu strony pociąga to za sobą zasada równouprawnienia, że zwyczaj i urządzenia izraelitów nie mogą być uwzględniane po za tę miarę, ażeby to przynosiło szkodę ludności innych wyznań. Postanowienia tałmudu zatem, o ile się sprzeciwiają istniejącym ustawom państwowym, nie mogą być, zdaniem komisji, uwzględniane, gdyż działałyby się to ze szkodą ludności innego wyznania i nadawałyby izraelitom własnie odrębne, z zasadą równouprawnienia niezgodne stanowisko. O ile urządzenia te nie wkraczają w dziedzinę ustaw i rozporządzeń państwowych, stają się obojętnymi.

Komisja kończy wnioskiem wzywającym Rząd, aby w drodze właściwej przeprowadził do skutku wszechstronne uregulowanie stosunków wyznaniowych ludności izraelskiej, a w szczególności, ażeby przeprowadził w całym kraju odpowiednią organizację gmin wyznaniowych przy przestrzeganiu zasady, by z zakresu działania tych gmin wyznaniowych i ich przełożeń wykluczone było wszelkie wkraczanie w dziedzinę ustaw cywilnych i administracyjnych.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Pacyfikacja i reformy w Egipcie.)

W dalszym ciągu podaje *Politische Correspondenz* drugi artykuł Egipcjanina, który brzmi:

„Żywiołem przeszkadzającym przywróceniu normalnych i trwałych stosunków w Egipcie, są Beduini, których zatem nikt pominać nie może, komu na sereu leży uregulowanie tych stosunków. Jedynym środkiem zmuszenia Beduinów do pełnienia obowiązków i powstrzymania ich od ciągłych rękoczynów, byłoby zatrzymanie, czy internowanie jako zakładników synów pierwotnych szefów. Należałoby jednak wysłać ich do krajów chrześcijańskich, gdyż w takim razie poczytano by ich za umarłych dla islamu, a wszystkie plemiona uważałyby się za uwolnione od wszelkich przyrzeczeń i zobowiązań. Należałoby ich zatem zamknąć w cytadeli kairskiej i przez lat kilka tam zatrzymać. Lud doliny i wszyscy Beduini pustyni przywykli poczytywać swoich pierwotnych synów jako zakładników, a nie pamiętam z doświadczenia ani jednego wypadku, żeby ci, którzy dali zakładników, nie otrzymali kiedy przyrzeczeń, bo byli pewni, że w takim razie Turcy nie pożałowaliby ich dzieci. Anglicy mogliby prócz tego zastrzyć groźbę, że w razie wiarołomstwa, odesłaliby zakładników do Indji, z kądby więcej nie powrócili.

Otóż jak z jednej strony należy jak najprędzej przeprowadzić proces przeciw naczelnikom rozruchów a z drugiej wejść w układy z plemionami Beduinów, tak również koniecznością nieuniknioną byłoby, rozwiązać natychmiast armię. Lud przyjmie po większej części z radością uwolnienie z szeregów i możliwość powrotu do zagrod rodzinnych. Gdyby jeszcze wydano dekret, że konspiracyja zostaje zniesiona to inna przyszłość zjednanoby sobie wdzięczność Egipcjan, bo takie postanowienie zgadzałoby się z najgorętszym życzeniem całej ludności. Mniej będą zadowoleni z rozwiązania armii oficerowie, żołnierze nie posiadający własności ziemskiej i murzyni. Ale oficerów nieskompromitowanych możnaby wcielić do żandarmerji, która ma być zorganizowana, oczywiście, gdyby sobie tego życzyli, albo też powierzać im obowiązki w cywilnej służbie państwowej. Skompromitowanych oficerów niższych stopni niż kapitanowie, wypadałoby zdegradować i dać im urlop, wyższych zaś karać bezwarunkowo. Murzynów możnaby odesłać do Sudanu, gdzie w rozlicznych częściach kraju możnaby ich obdarzyć ziemią. Nie można jednak dopuszczać gromadnej kolonizacyi, lecz rozmieścić ich tak, żeby nie więcej jak 5 do 6 byłych wojskowych sąsiadaowało z sobą. Nakoniec żołnierzom nie posiadającym własności, możnaby nadać ziemię z dóbr państwowych i rozdzielić ich

także po prowincjach. Zresztą możnaby bez złych następstw wielu szeregowców użyć w żandarmerji, gdyby ochotę do służby tej objawili. Większość żołnierzy, nie posiadających własności, służyła przeważnie w artylerji lub kawalerji.

Fortyfikacye przybrzeżne po rozbrojeniu należałoby zburzyć bezwarunkowo, a utrzymać jedynie cytadelę w Kairze w stanie należytym. Ziemi, na której te budynki stały, możnaby użyć do celów lepszych, produktywniejszych. Napomknąć na przykład możemy mimochodem, że ziemia użyta nad Nilem na cytadelę, obejmuje kilkaset hektarów najurodzajniejszego gruntu delty nilowej.

Skoro w ten sposób armia rozwiązana zostanie, zastąpić ją będzie trzeba zorganizowaniem żandarmerji. Korpus żandarmerji musiałby się składać najmniej z 10 do 12 tysięcy ludzi, a to dla całego obszaru od morza Śródziemnego aż do drugiej katarakty z okolicami Suezu i El-Arish na wschodzie, oraz oazą Ammona i Elwah na zachodzie.

KRONIKA

— **Najj. Pau** raczył najlaskawiej udzielić z prywatnej swej skatuli towarzystwu ochotniczej straży ogniowej *Hucul* w Delatynie 100 zł. zapomogi.

— **Jan Matejko** przybył dziś rano pociągiem pospiesznym do Lwowa.

* **Samobójstwo.** Juliusz Wurst, prywatny inżynier, żonaty, bezdzietny, odebrał sobie dnia wczorajszego około godziny 8 wieczorem z powodów niewiadomych życie wystrzałem z pistoletu.

(—) **Dobra Tłumacz**, własność likwidującego towarzystwa akcyjnego dla wyrobu cukru w Galicji, nabyte zostały wczoraj na sądowej licytacji przez byłego dyrektora fabryki cukru w Tłumaczu p. Bredta za 1,200.000 zł.

* **Zapiski policyjne.** Skradziono panu S. D. z pomieszczenia łyżkę, widelec i uóz srebrny wartości 13 zł. a pani B. F. z pomieszczenia kaszmirową suknię granatową ubraną niebieskim atłasem wartości 17 zł.

* **Kłusownik** Pawło Kaziczek z Wygnanki, w powiecie czortkowskim, ukrył nabitą strzelbę w stogu zboża. Przy wyciąganiu strzelba wypaliła i zraniła go śmiertelnie, w skutek czego na drugi dzień życie zakończył.

† **Zmarli** w ostatnich dniach: w Budziejowcach infułta dr. Wojciech Mokry, pisarz kościelny, przeżywszy lat 79; w Paryżu słynny lekarz specjalista w chorobach dziecięcych dr. Brochard, przeżywszy lat 70.

— **Zwłoki hrabianki Platerównej**, według doniesienia korespondenta *Pressy* z Wenecji, dnia 3 b. m. nareszcie znalezione zostały na Lido. Spieszyły tam przez cały dzień formalne resze, ażeby je oglądać. Towarzystwo żeglugi parowej wysłało osobny statek celem sprowadzenia ich do Wenecji i oddania rodzinie, która z takim upragnieniem od kilku dni oczekiwała wiadomości o odszukaniu przynajmniej śmiertelnych szczątków nieszczęśliwej. Rybak, który wyłowił zwłoki z wody, otrzymał 300 franków nagrody. — W dzień później tenże sam korespondent donosi, że pokropienie ciała ofiary tragicznego wypadku na Lido odbyło się w obecności członków rodziny i wielu osób z wyższego towarzystwa w kościele Santa Maria Elisabetta, poczem włożono trumnę do skrzyni kruszcowej i przewieziono na dworzec. Nieszczęśliwa hrabianka pochowana będzie w grobowcach familijnych Platerów na cmentarzu warszawskim.

— **Kongres higieniczny**, który w tych dniach się zebrał w Newcastle, na pierwszym zaraz posiedzeniu zajmował się sprawą reformy strojów kobiecych i potępił sznurówki i wysokie korki u bueików.

— **Z generałów angielskich**, służących w egipskim korpusie ekspedycyjnym, sir Evelyn Wood jest głuchy kompletnie, sir A. Alison nie ma jednej nogi, a sam naczelny wódz sir Garnet Wolseley jest jednooki. — Według angielskiego czasopisma wojskowego *Broad Arrow* admirał Seymour i generał Wolseley za usługi swoje położone w kampanii egipskiej oprócz tytułu parów otrzymają po 50.000 funtów szt. dotacyi.

— **Zorzę północną** w postaci dwóch słupów ogniowych, obserwowano dnia 2 b. m. także w Częstochowie.

— **W operze berlińskiej** przedwczoraj przed rozpoczęciem przedstawienia *Tannhäuser* spadła kortyna żelazna, z powodu niedostatecznego umocowania, na scenę ze strasznym łoskotem druzgocąc podłogę a w części i mury. Przedstawienie musiało być odwołane, a restauracya uszkodzonej sceny potrwa dni kilka.

— **Sąd wojenny** w Charkowie skazał w tych dniach dwóch rosyjskich rotmistrzów sztabowych Lessego i Poddubną na trzyletnie więzienie w twierdzy za kradzież 45.000 naboju z prochowni.

— **Nowe miasto nadmorskie.** Miasto Manchester w bliskim czasie ma być zapo-

możą spławnego kanału połączone z morzem tak, żeby dopływać doń mogły największe nawet okręty handlowe z morza. W tym celu pogłębione i rozszerzone będzie koryto rzeki Irwell od ujścia jej aż do Runcorn, a ztąd poprowadzony nowy kanał. Plany już są ukończone i kapitał zakładowy w sumie 1,200.000 zł. subskrybowany.

— **Praktyczny żebrak.** Pod bramą jednego z domów przy ulicy St. Lazare w Paryżu przed kilku dniami przechodnie mieli sposobność oglądać stołek, a na nim złożony kapelus i kartkę z następującym napisem: „Uważa się wiele szanowna, miłosierna publiczność, ażeby nie zapominała o biednym ślepym, który właśnie poszedł zjeść drugie śniadanie.“

— **Siła owadów.** Przyrodnikowi francuskiemu p. Pateau zawdzięczamy szereg bardzo ciekawych spostrzeżeń i dochodzeń za pomocą miniaturowych przyrządów, celem oznaczenia siły owadów, która niekiedy bywa prawdziwie zdumiewająca. Przedewszystkiem p. Pateau stwierdził, że najmniejsze owady bywają stosunkowo najsilniejsze. Pospolity chrząszcz majowy uciągnąć może ciężar stosunkowo 21 razy większy niż koń; pszczoła ciężar 30 razy większy. Średni koń uciągnie ciężar równający się sześciu siódmym jego własnej wagi, chrząszcz zaś ciężar czternaście razy większy niż jego waga, pszczoła ciężar dwadzieścia razy większy. Jeszcze jaskrawszy jest stosunek ten u mrówki i małych chrząszczyków.

— **Okropny wypadek** zdarzył się w tych dniach na dworcu w Udine. Zastępca naczelnika stacyi, Pietro Palazzi, pomagając wsiąść do wagonu pewnemu podróżnemu, który się spóźnił do pociągu, stracił równowagę i spadł ze stopnia pod koła, które przeszły mu przez nogi. Nieszczęśliwy w okropnych cierpieniach zakończył wkrótce życie.

— **W setnym siódmym roku** życia umarła przed miesiącem w Pau baronowa Lejeune, z domu Skrodzka.

— **Jedenastoletni bratobójca.** W Southwark, według dzienników angielskich, przed kilku dniami 11-letni chłopiec Charles Oly, posprzeczwawszy się z sześciolatnim bracińskim swoim o pręt, wrzucił go do studni i patrzył w nią tak długo, dopóki się nie przekonał, że biedne dziecko już utonęło. Poszedł potem do matki z oznajmieniem: „Tomy już nigdy nie będzie się ze mną sprzeczał.“

— **Ofiara powodzi!** W okolicy Tione podczas ostatniej powodzi wzburzone fale miewskiego potoku przyniosły z gór między innymi utopionego niedźwiedzia. Zabawny przytem zdarzył się epizod. Włóścianin, któremu się powiodło wyłowić niezwyłe zwierzę z wody, udał się do starostwa z pretensją, ażeby mu wypłacono nagrodę za schwytanie niedźwiedzia.

— **Gwałtowna burza** srużyła się dnia 1 b. m. w Irlandji. Straty, u wybrzeży morskich zwłaszcza, są bardzo znaczne. Liczba ofiar w ludziach nie jest jeszcze stwierdzona.

— **Pożar teatru.** Przed kilku dniami zgorzał do szczętu teatr w miejscowości szwedzkiej Oerebro. Ogień wybuchł na godzinę przed rozpoczęciem widowiska, kiedy amfiteatr był jeszcze pusty i tylko aktorowie w garderobie ubierali się do *Ryszarda III* Szekspira. Płonienie z taką gwałtownością rozszerzyło się po gmachu, że cały personal sceniczny ratować się musiał ucieczką przez okna. Kilka też osób zostało poparzonych.

— **Potworna zbrodnia** była w tych dniach przedmiotem rozprawy przed sądem przysięgłych w Berlinie. Oskarżony o wymordowanie całej swojej rodziny, z pięciu złożonej osób, był krawiec a teraz woźnica Konrad, skazany został na utratę praw obywatelskich i na karę śmierci. Zbrodnię ową, której przyczyną było złe pożycie domowe, wykonał Konrad w sposób prawdziwie ohydny, na którego wspomnienie wzdryga się natura ludzka. Powiesił bowiem żonę i czworo dzieci, z których najstarsze zaledwie 8 lat liczyło po kolei w mieszkaniu swoim w nocy na 12 sierpnia. Sąd skazał dalej niejaką Augustę Diebetz, z którą Konrad miał stosunek miłosny, a która przez fałszywą przysięgę ukryć zamierzała jego czyn zbrodniczy, na utratę praw na całe życie i sześciomiesięczne więzienie.

— **Wybuch na okręcie** wojennym rosyjskim, popówe *Nougorod*, jak się ze śledztwa okazało, pozbawił życia dwóch oficerów i dwudziestu matkówek. Sam okręt doznał tak mocnego uszkodzenia, że musi być z gruntu przebudowany. Okręt ten kosztował 8 milionów rubli.

— **Skrzydlaty rabuś.** W Denwerze, miejscowości północno-amerykańskiego Stanu Colorado, pokazują obecnie w klatce ogromnego orła, mającego 9 stóp w rozpiętości skrzydeł. Orzeł ten postrzelony został w skrzydło i schwytany przez starego farmera R. A. Donglasa w North Platte, w Nebraska, według opowiadania czasopisma *Amerika* w chwili, kiedy porwał z ziemi czternaścimiesięczną córeczkę farmera i już się z nią wzbijał w powietrze. Dziecko to stało obok ojca, który na podwórzu karmił kury i gdy odstraszyć chciał polującego na drób orła, drapieżnik ten dał wprawdzie spokój kurom, ale za to pochwycił

dziecko i nim przerażony ojciec pochwylić zdołał strzelbę, śrutem nabił, niosł je na wysokość około 20 stóp nad ziemię. Po strzale wypuścił wprawdzie ze szpon swoją ofiarę, lecz biedne dziecko, spadłszy na ziemię, potłukło się tak silnie, że następnego dnia umarło. Skrzydlaty rabaś też sam spadł wkrótce po strzale i dostał się do klatki.

(r) **Pojedynek kobiet.** W stanie amerykańskim Georgii dwie młode dziewczyny Laura Marcoin i Della Stile posprzeczały się kilka dni temu z powodu pewnego młodego człowieka i zdecydowały się załatwić ostatecznie swoją kłótnię zgodnie z przepisami margrabiego de Quensbury. Wybrani zaraz zostali sekundanci i z rana, o świcie, przy towarzysztwie licznej grupy *sportswomenów*, udano się na drugą stronę linii Alabama. Oznaczono szranki i walka rozpoczęła się. Pierwsze starcie trwało trzy minuty i obie przeciwniczki otrzymały porządną porcję razów. W drugiej walce Della Stile, która jest znacznie wyższa wzrostem od swojej przeciwniczki, uderzyła ją z góry z niezwykłą gwałtownością i siłą i została ogłoszona zwyciężcą.

(r) **Lepiej późno, niż nigdy.** Włochy zdecydowały się nareszcie na wzniesienie pomnika dla Rafaela. Będzie to statua umieszczona na wielkim piedestalu, na którym dookoła artysta będzie mógł pomieścić, ile mu się podoba, drugorzędnych postaci i płaskorzeźb. Figury będą z marmuru kararyjskiego a płaskorzeźby z brązu. Pomnik stanąć ma na głównym placu w Urbino, mieście rodziźnie Rafaela. Ogłoszono konkurs na wykonanie tego pomnika, ale, jak się zdaje, sami tylko artyści włoscy przypuszczeni będą do tego konkursu.

OSTATNIA POCZTA

Sejm krajowy.

Początek posiedzenia o godz. 11 min. 25 przed południem. Na galerji w loży marszałkowskiej obecny Jan Matejko.

Petycje, wniesione w liczbie 21, nie dały powodu do żadnej dyskusji.

Przedłożenie Wydziału krajowego w przedmiocie odstąpienia gruntu pod budynek zakładu anatomicznego krakowskiego odesłane zostało do komisji administracyjnej.

Poseł hr. Scipio imieniem komisji budżetowej zdaje sprawę z preliminarza folwarku dublańskiego na rok 1883. Dochody wynoszą 11.300 złr., wydatki 11.275 złr.

Poseł Antoniewicz uskarża się, że wydatki na Dublany są wielkie a korzyści żadnej nie ma. Kraj łoży 24.000 a ma dochodu 25 złr., to jest nawet tysiącnej części tego, co wkłada. Przytem szkoły dublańskie nie przynoszą pożytku mniejszym właścicielom, więc postawie właścicielom sympatyzować z nimi nie mogą. Mowca wnosi rezolucję polecającą Wydziałowi krajowemu, aby nakłonił Towarzystwo gospodarze do zrzczenia się rocznej renty 1.600 złr. z folwarku dublańskiego, aby wyjednał u rządu większą subwencję dla szkół dublańskich, i aby opracował projekt umożliwiający mniejszym właścicielom większe korzystanie z tych szkół.

Poseł Jędrzejowicz wnosi dodatkową pożyczkę 500 złr. na założenie własnej kuźni na folwaku, ażeby maszyn nie potrzeba było oddawać do naprawy w nieudolne ręce i ażeby uczniowie szkoły niższej mogli kształcić się w kuciu koni.

Członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński protestuje rozmaite niezgodzące się z faktami twierdzenia p. Antoniewicza.

Poseł Grosszarzucha p. Antoniewiczowi, że we wnioskach swoich odstąpił od przedmiotu, oraz że mylnie policzył dochody z folwarku, do których dodać należy spłatę renty dla Towarzystwa dłużców oraz wydatki nadzwyczajne. Dochód łączny wynosił zatem 3360 złr. Mowca dosadnie odiera inne zarzuty p. Antoniewicza i zaleca odrzucenie wniesionych przez niego rezolucji.

Po odpowiedzi p. Antoniewicza i sprawozdawcy preliminarz wraz z przyjętym przez komisję wnioskiem p. Jędrzejowicza uchwalono. Rezolucja p. Antoniewicza, żądająca zrzczenia się renty przez Towarzystwo gospodarze, została odrzucona, dalszych zaś rezolucji tegoż posła marszałek nie dał pod głosowanie, oświadczając, że nie odnoszą się do przedmiotu.

Przystąpiono do sprawozdań petycyjnych. Dla towarzystwa Harmonia we Lwowie uchwalono 500 złr. jednorazowej subwencji, pomimo opozycji pp. ks. Krasińskiego i hr. Krukowieckiego. Za udzieleniem przemawiali p. p. hr. Golejewski, Goldmann, Wł. Wolański i Pławicki.

Towarzystwu pszczelniczo-ogrodniczemu komisja wniosła udzielić subwencję 300 złr.; p. Korytowski poparty przez p. hr.

Krukowieckiego wniosł udzielenie 400 złr., na co komisja zgodziła się i co uchwalono.

Bez dyskusji przynano Dionizemu Dubowi, nauczycielowi w Drohobyczu, dodatek pięcioletni i nauczycielom w Półwsiu Zwierzyniekiem zrównanie plac z nauczycielami w gminach należących do drugiej klasy. Godz. 1 min. 5 po poł. Posiedzenie trwa dalej.

Marszałek uwiadamia Izbę, że Matejko ofiarował „Hołd pruski“ na ozdobienie jednej ze sal zrestaurowanego Zamku królewskiego na Wawelu (*Hucze bravo*). P. Grocholski wnosi, aby Sejm upoważnił Marszałka do złożenia artyście podziękowania (*oklaski i bravo*). Wniosek ten jednomyślnie przyjęty.

Wszystkie dzisiejsze dzienniki wiedeńskie potwierdzają wiadomość, że w d. 4 b. m. Najj. Pan sankcyjonował ustawę o reformie wyborczej, uchwaloną przez obie Izby Rady państwa.

Dnia 4 b. m., jak donosi *Presse*, ukończono układy, które toczyły się od długiego czasu między zarządem kolei Karola-Ludwika i wiedeńskim zakładem kredytowym w sprawie emisji 4 1/2 procentowych obligacji pierwszeństwa w nominalnej wartości 5 milionów złr. w srebrze na pokrycie kosztów budowy linii żelaznej Jarosław-Sokal. Akcje pierwszeństwa objęło konsorcjum złożone z wiedeńskiego zakładu kredytowego, banku Rotschilda i firmy Bleichroedera w Berlinie.

Presse donosi dalej, że wypracowany przez generalną inspekcję austriackich kolei żelaznych ogólny projekt połączenia galicyjskiej kolei transwersalnej z koleją Koszycko-bogumińską przez wybudowanie kolei z Żywca do Mostów ministerstwo handlu w d. 2 b. m. odesłało do c. k. Namiestnictwa lwowskiego.

Prace sejmu niższo-austriackiego postępują szybko. Na dzisiejszym porządku dziennym tegoż sejmu znajduje się pięć wniosków komisji administracyjnej, dziewięć wniosków komisji finansowej, siedm komisji budowlanej i jeden wniosek komisji kultury krajowej. Na jednym z najbliższych posiedzeń dep. Schönerer zamierza postawić wniosek polecający wydziałowi krajowemu wypracowanie projektu uregulowania kwestji żydowskiej w Niższej Austrii.

W sejmie morawskim dep. dr. Helcelet i towarzysze postawili wniosek żądający podjęcia na nowo dyskusji nad uchwalonym w r. 1871 lecz niesankcyjonowanym przedłożeniem o zaprowadzeniu rad powiatowych.

W sejmie niższo-austriackim przy obradach nad budżetem szkolnym dep. Pflügl złożył oświadczenie, że stronnictwo jego dopóty nie weźmie udziału w obradach nad tym przedmiotem, dopóki nie stanie na porządku dziennym wniosek, żądający zmiany ustawy szkolnej. Po tem oświadczeniu cała prawica opuściła salę obrad.

Na onegdajszym posiedzeniu wydziału administracyjnego komitatu preszburskiego oznajmił zaraz po otwarciu nadzupan hr. Eszterhazy, że w dniach ostatnich na terytorjum komitatowem dopuszczono się licznych zamachów przeciw porządkowi, spokojowi, życiu i mieniu współobywateli izraelickich. Skutkiem tego rząd wysłał mowę w charakterze komisarza nadzwyczajnego. Mowca został upoważniony do oświadczenia, że woła jest Najj. Pana i rządu, aby bezpieczeństwo wszystkich obywateli bez różnicy wyznania zostało zabezpieczone i porządek utrzymany. Następnie wicezupan Schott zdał szczegółowy raport o zajęciach dni ostatnich. Ogółem zaszyły nieporządki w trzech miastach i w czterech wsiach. Siły wojskowe interweniowały w trzech miastach i trzech wsiach, w jedenaście zaś wsiach przywróciły porządek organa miejscowe przy współdziałaniu mieszkańców, zatem na 300 wsi i pięć miast komitatu zaszyły zaburzenia tylko w 17 miejscowościach. W końcu zabrał jeszcze głos nadzupan, aby wyrazić ubolewanie z powodu, że dzienniki przedstawiały katastrofę w świetle przesadnym, a po części nieprawdziwym, czem przyczynił się niemało do wzrostu wzburzenia i utrudniał zadanie organów powołanych do utrzymania porządku.

Z powodu ekscesów uwieziono ogółem 164 osób, mianowicie 42 w Preszburgu a 122 w innych miejscowościach.

Przedwczoraj otwartym został sejm węgierski. W Izbie niższej po odczytaniu reskryptu królewskiego zwołującego obie Izby, powitał posłów przez Izby, przy czem poświęcił kilka gorących słów pamięci zmarłego ministra obrony krajowej, Szendego, i doniósł o demisji ministra komunikacji Ordodego. Na wniosek prezesa odczytano

wybor wiceprezesów, sekretarzy i kwestorów do poniedziałku

Tego samego dnia odbyła pierwsze posiedzenie Izba wyższa.

Według telegramów z Petersburga nie ma dotychczas żadnych rozporządzeń względem przeniesienia rezydencji dworu z Peterhofu, zdaje się jednak, że carsstwo jeszcze w ciągu jesieni przeniosą się do Gatelyna.

Minister skarbu Bunge przyzywał d. 5 bm. na posiedzeniu komisji, mającej zaproponować środki uproszczenia zarządu skarbowego na prowincyi. Do komisji tej należą wszyscy dyrektorowie i wicedyrektorowie departamentów ministerstwa skarbu, oraz reprezentanci ministerstwa spraw wewnętrznych, dóbr państwa i kontroli.

Ponawia się wieść, że rząd angielski skłania się do odstąpienia wyspy Helgoland Niemcom.

St. James Gazette otrzymała telegram z Kopenhagi z d. 5 b. m., donoszący, że ks. brunszwicki zachorował niebezpiecznie i że król duński zamierza udać się ponownie do Gmunden, aby skłonić księcia Cumberland do ugody z rządem pruskim.

Z Bukaresztu donoszą, że Rosetti, odjeżdżając do Paryża, oświadczył stanowczo, że nie przyjmie przywództwa stronnictwa narodowo-liberalnego i usuwa się zupełnie od życia politycznego.

O aresztowaniu i złożeniu z urzędu wielkiego szeryfa Mekki Abdul-Mutaliba donoszą z Dżeddah, że gubernatorowi tamtejszemu wpadła w ręce depesza, w której wielki szeryf nazwał proklamację sułtana przeciw Arabiemu hańbą dla kalifa. We dwa dni później dowiedział się gubernator, że wielki szeryf chce sprowadzić do Mekki Midhafa-basę internowanego w Taif. W skutek tej wiadomości gubernator z eskortą kawalerii udał się natychmiast do Mekki, tej samej jeszcze nocy aresztował wielkiego szeryfa i przywiózł go do Dżeddah.

Sułtan zatwierdził już nominację szeika Refika Onne na wielkiego szeryfa w Mece, tudzież nominację szeika Abdullahah na *szeika-ul-harem*, czyli stróża świętości w Mece.

Times dowodzi, że Anglia do rozwiązania kwestji egipskiej nie potrzebuje sprzymierzeńców, że nie myśli o aneksyi Egiptu, ale o zarządzeniu nim dla dobra powszechnego. Dlatego też nie żąda Anglia szczególnych oznak życzliwości od Europy. Anglia jest sprzymierzona z całą Europą, nie potrzebuje osobnych traktatów dla dokonania swego przedsięwzięcia.

Dziennik paryski *Télégraphe* donosi, że pełnomocny minister Villot wyjechał do Londynu dla rozpoczęcia układow kontroli egipskiej, ponieważ ambasador angielski w Paryżu dał prezesowi gabinetu francuskiemu pozytywne zapewnienie w imieniu lorda Granville, że Anglia utrzyma kontrolę francusko-angielską. Z Kairu donoszą jednak, że kedyw czyni wszelkie usiłowania, aby uzyskać zniesienie podwójnej kontroli i zastąpienie jej przez komisję złożoną z urzędników egipskich pod prezydencją Europejską. Motywem, na którym kedyw żądanie swoje opiera jest to, że kontrola angielsko-francuska faworyzowała syndykaty reprezentujące posiadaczy większej części długu egipskiego i sprowadziła podwyżkę kursu, którą te syndykaty wyzyskały, ażeby się pozbyć swoich papierów i zrobić dobry interes. Obecnie musi nastąpić zmniejszenie i przywrócenie kontroli powiększyć tylko może trudności egipskie.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 7 października. Dziennik urzędowy ogłasza liczny szereg wyszczególnień, nadanych przez Najj. Pana urzędnikom administracyjnym i gminnym w Dalmacji za zasługi około stłumienia ruchów powstańczych.

Wiedeń, 7 października. (Tel. prywat.) Jak się dowiaduje *Tribune*, rząd wniesie ma w Radzie państwa na najbliższej sesji projekt ustawy regulującej stosunki żydowskiej ludności w Austrii, który już dawniej wypracowany został przez ministerstwo wyznań. Projekt ustawy obejmuje szereg postanowień, normujących

warunki potrzebne do utworzenia gminy wyznaniowej izraelickiej, lub do jej zniesienia, i opiera się na tych zasadach, które wypowiedziane zostały w ustawie z r. 1874 o nieuznanych stowarzyszeniach religijnych.

Neue freie Presse podnosi, że dochody kolei Dniestrzańskiej statecznie idą w górę. Pierwsze półrocze tego roku zamknięto dochodem czystym około 65.000 zł. Jeżeli nie zajdą jakie wyjątkowe okoliczności, czysty dochód podwoi się w następnym roku.

Opawa, 7go października. Na wczorajszym posiedzeniu sejm dep. Müller i towarzysze interpelowali prezydenta rządu krajowego, czy prawdziwymi są pogłoski o wydaniu rozporządzenia językowego dla Szląska. Poseł Cienciola zapytywał się, czy rząd ma intencję uczynienia zadość uprawnionym żądaniom stronnictwa narodowego na Szląsku. Prezydent rządu oświadczył, że obie interpelacje zakomunikuje ministerstwu.

Petersburg, 7 października. (Tel. prywat.) Książę Wjaziński, szef departamentu prasowego, zamierza odstąpić z swego stanowiska. Powodem ma być nowa ustawa prasowa, która stała się prawomocną, podczas gdy książę był na urlopie, a która jako zagrażająca wprost istnieniu prasy, nie zgadza się z jego przekonaniem.

Rzym, 7 października. (Tel. prywat.) *Diritto* oświadcza, że w podniesieniu i ustaleniu siły zbrojnej Włoch nie ma nic, coby mogło niepokoić Europę. Włochy od roku 1866 do 1871 nie uczyniły dla swej armii, muszą więc teraz wynagrodzić to, czego zaniedbały, i postawić armię i marynarkę na stopniu, odpowiednim potrzebom państwa i potędze innych mocarstw.

Kair, 6 października. Na wczorajszym przesłuchaniu oświadczył Mahmud Sami pasza, że wszystko robił pod wpływem terroryzmu; Tulba pasza wypierał się udziału w buncie.

Gazette Egyptienne donosi, że zostaną złożone dwie komisje. Jedna będzie się składała z przedstawicieli wszystkich mocarstw włącznie z Grecją, i ta zbada pretensje odszkodowania, druga zajmie się wyszukaniem środków zapłaty.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń, 6 październ. 1882 godzina 1. m 45. Losy kredytowe 174.—, Weg. akcje kredyt. 303-50, Akcje anglo-aust. 126.—, Akcje banku Union 124-20, Akcje kolei Karola Ludwika 317.—, Akcje kolei północnej 282.—, Akcje kolei południowej 143-40, Akcje kolei Alford. 171-50. Akcje kolei Elzbiety 212-75, Akcje kolei Lwowsko-Czerniowieckiej 171-50. Akcje kolei węg. północno-wschodniej 164.—, Wiedeńskie losy 124-50. Akcje kolei Rudolfa —.—, Akcje kolei Albrechta —.—, Węgierskie obligacje państw. w złoście 94-75, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne 99-70. Losy regulacji Gisy 109-50, Losy tureckie 28.—, Węgierska renta 119-40, Akcje banku związkowego 116-80, Akcje banku obrotowego —.—, Akcje kolei węgiersko-galicyjskiej —.—, Akcje kolei państwowej —.—, Rubel papierowy 1-18-35 Węgierskie losy 117-25. Marka niemiecka —.—. Usposobienie wzmocnione.

Wiedeń, 6 październ. 1882. godz. 5 m. 15. Akcje kredytowe —.—, Anglo-Austr. —.—, Akcje banku Union —.—, Kolej Karola Lud. —.—, Południowa —.—, Renta papierowa —.—, Galicyjskie listy zastawne —.—, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne —.—, Galicyjski bank rustykalny 102.—, Losy z roku 1860 —.—, Napoleondor 9-46 1/2. Rubel papierowy —.—. Usposobienie —.—.

Wiedeń, 7 październ. 1882. godz. 10 min 40. Akcje kredytowe 314-30, Anglo-Austriackie 126-75, Uniobank 124-30, Kolej Karola Ludwika 317-75, Południowa 143-50, Renta papierowa —.—, Galicyjskie listy zastawne —.—, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne —.—, Galicyjski bank rustykalny —.—, Losy z r. 1860 —.—, Napoleondor 9-46 1/2. Rubel papier. 1-18 1/2. Usposobienie silne.

Telegramy zbożowe z d. 6 październ. Wiedeń: Pszenica 100 kilogr. 9.75 do 10.50 zł., żyto —.— do —.— zł., jęczmień —.— do —.— zł., kukurduza —.— do —.— zł., owies —.— do —.— zł.

Licytacje.

L. 4805. (6823 2—3)

C. k. Sąd powiatowy Brzeżański rozpisuje w sprawie Emilii Chełmińskiej przeciw Michałowi i Annie Filowiczom o 240 złr. z pn. przymusową publiczną sprzedaż domu pod l. 502 i połowy placu z realności pod l. 303 w Brzeżanach na nowym rynku położonych wedle Dom VII pag. 35 n. 7 haer i Dom VII pag 35 i 144 n. 8 haer. dłużników własnych pod warunkami.

Do wykonania sprzedaży wyznacza się tylko jeden termin 9 listopada 1882 o godzinie 9 rano, na którym wspomniana realność także niżej ceny szacunku 267 złr. 63 ct. za jakkolwiek cenę sprzedaną będzie.

Wadyum wynosi 13 złr. 38 ct. Cenę kupna trzeba w 30 dniach po prawomocności licytacji złożyć, należyłość od kupna ponosi nabywca, zaległości podatkowe można w Brzeżańskim c. k. urzędzie podatkowym, akt ocenienia i stan tabuli w sądzie przejrzeć.

O tem zawiadamia się strony, tudzież wiadomych wierzycieli hipotecznych, do rąk własnych, zaś niewiadomych do rąk kuratora dra Gottlieba, adwokata Brzeżańskiego.

Brzeżany, 31 lipca 1882.

L. 6050. (6831 2—3)

C. k. sąd powiatowy w Turce zawiadamia niniejszem, iż w sprawie egzekucyjnej dyrekcji Zakładu kred. włościańskiego we Lwowie przeciw leżącej masie spadkowej s. p. Hrycia Milkowicza, odnośnie do tutejszo-sądowego obwieszczenia z dnia 12 listopada 1881 dojl. 6050 realność pod Nr. 130/90 w Michniowcu położona, na czwartym terminie licytacyjnym 10 października 1882 o godzinie 9 prz. d. południem, po złożeniu wadyum 5 pr. wartości szacunkowej za jakąkolwiek cenę sprzedaną zostanie.

Z c. k. sądu powiatowego.

Turka, dnia 20 lipca 1882.

L. 2386 (6833 2—3)

C. k. sąd powiatowy w Turce zawiadamia niniejszem, iż w sprawie egzekucyjnej dyrekcji Zakładu kred. włościańskiego we Lwowie przeciw masie spadkowej s. p. Fediu Holinacz pto 100 zł. w. a. odnośnie do tutejszo-sądowego obwieszczenia z dnia 20 września 1881, l. 6056, realność pod Nr. 144 rep. 36 w Jabłonce wyższej położona na czwartym terminie licytacyjnym 11 października 1882 o godzinie 9 przed południem po złożeniu wadyum 5 pr. wartości szacunkowej za jakąkolwiek bądź cenę sprzedaną zostanie.

Turka, dnia 14 maja 1882.

L. 1892. (6830 2—3)

C. k. sąd powiatowy w Turce zawiadamia niniejszem, iż na zaspokojenie pretensyj dyrekcji Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw Michałowi Łucyszyn pto 44 zł. 80 ct. w. a. z pn. egzekucyjna sprzedaż 2/3 części realności dłużnika pod Nr. 21 rep. 41 w Dzwiniaczu górnym, uchwałą z dnia 28 stycznia 1881, l. 247 dozwolona, na czwartym terminie licytacyjnym dnia 11 października 1882 o godzinie 9 przed południem pod warunkami w powyższej uchwale wyszczególnionymi, za złożeniem tylko 5 pr. wartości szacunkowej jako wadyum, w tutejszym sądzie odbędzie się

Turka, dnia 20 kwietnia 1882

L. 2385. (6532 2—3)

C. k. sąd powiatowy w Turce zawiadamia niniejszem, iż w sprawie egzekucyjnej dyrekcji Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw Demianowi Krysi i Parasce Barak pto 150 zł. w. a. odnośnie do tutejszo-sądowego obwieszczenia z dnia 22 września 1881, l. 6052 realność pod Nr. 39 rep. 92 w Łomnie położona, na czwartym terminie licytacyjnym 11 października 1882 o godzinie 9 przed południem, po złożeniu wadyum 5 pr. wartości szacunkowej za jakąkolwiek bądź cenę sprzedaną zostanie

Turka, dnia 14 maja 1882

L. 3537. (6829 2—3)

W dniach 12 października, 16 listopada i 14 grudnia 1882 odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod lk. 133 w Zarzeczcu położonej, dłużnika Hrynia Drohobyckiego własnej, w tutejszym c. k. sądzie na rzecz Anny Drohobyckiej na zaspokojenie sumy 490 zł. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 10 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, i zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 770 zł. w. a.

Wadyum 77 zł.

Resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tu-sądowej registraturze.

Z c. k. sądu powiatowego.

Solotwina, 30 grudnia 1881.

L. 3855 (6814 2—3)

W dniach 12 października, 9 listo-

pada i 14 grudnia 1882, odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod nr. konsk. 8 subrep. w Kniaziołuce położonej dłużnika Senia Jaremków własnej, w tutejszym c. k. sądzie na rzecz Zakładu kredyt. włościańskiego na zaspokojenie sumy 300 złr. — ct. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 11 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, i zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 1555 złr.

Wadyum wynosi 10 pr.

Resztę warunków w tutejszej registraturze.

C. k. Sąd powiatowy.

Dolina, dnia 15 sierpnia 1882.

L. 2551. (6828 2—3)

W celu wydobywania wierzitelności Mojżesza Jurana w kwocie 334 zł. w. a. z pn. odbędzie się w tutejszym sądzie w dniach 12 października, 16 listopada i 14 grudnia 1882 zawsze o 10 godzinie rano, przymusowa publiczna sprzedaż gospodarstwa w Porohach pod lk. 121 Fedora Mochniya własnej nietabularnego

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 868 zł. a. w.

Zakład 86 zł. 80 ct. a. w.

Blizsze warunki wolno przejrzeć w registraturze sądowej.

C. k. sąd powiatowy.

Solotwina, 30 kwietnia 1882

L. 7336. (6834 2—3)

C. k. sąd powiatowy w Turce zawiadamia niniejszem, iż w sprawie egzekucyjnej dyrekcji Zakładu kred. włościańskiego we Lwowie przeciw Piotrowi Klob odnośnie do tutejszo-sądowego obwieszczenia z dnia 30 listopada 1881, l. 7335 realność pod Nr. 126 w Jabłonce wyższej położona, na czwartym terminie licytacyjnym 17 października 1882 o godzinie 9 przed południem po złożeniu wadyum 5 pr. wartości szacunkowej za jakąkolwiek bądź cenę sprzedaną zostanie.

Z c. k. sądu powiatowego.

Turka, dnia 20 lipca 1882.

L. 22566. (6841 2—3)

Przy pożarze wybuchłym w Radomyślu na dniu 23 września 1882 pozbięrała miejscowa policja i straż ogniowa dwanaście beczek oleju mineralnego (nafty) łącznej wagi 1014 kłgr, do których pomimo ogłoszenia publicznego przez zwierzchnią miejscową w Radomyślu żaden właściciel się nie zgłosił.

Ponieważ z tej okoliczności wnosić należy, iż ta ilość oleju mineralnego w terminie § ustawy z dnia 26 maja 1882 (Dz. p. p. z r. 1882 Nr. 55) zgłoszoną i opłaconą nie była, lecz celem ominięcia opłaty konsumcyjnej wedle § 2 teje ustawy za każde 100 kłgr. w kwocie 6 zł. 50 ct. przypadającej aż do wybuchu pożaru w dniu 23 września 1882 skrycie przechowywaną a tem samem przewidzianą w § 324 n. d. k. z r. 1835 ciężkie przekroczenie dochodów skarbowych popełnione, przeto wzywa się każdego kłoby pretensje do powyższej ilości oleju mineralnego lub do części tegoż a względnie do uzyskać się mającej ze sprzedaży tegoż oleju ceny lub części tejże sobie rościć, ażeby w przeciągu dni 90, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego zawezwania w „Gazecie Lwowskiej“ w kancelaryi urzędowej c. k. powiatowej dyrekcji skarbu w Tarnowie zgłosił się i swe pretensje w sposób wiarogodny wykazał, udowodniając zarazem że część oleju mineralnego wagę 100 kłgr. przewyższająca a do zgłaszającego należąca mająca w terminie przepisany zgłoszoną i opłaconą została.

Zarazem zauważa się, iż ze względu, że przechowanie wyznaczonych ilości oleju mineralnego znaczne kosztą przechowania za sobą po iąga a nadto przez przechowanie przez przeciąg dni 90 przez moź w wyszczenie i ułotnienie rzezoną ilość oleju mineralnego znacznie zmniejszyć by się mogła w myśl § 557 n. d. k. sprzedaż publiczną tejże ilości oleju mineralnego wedle przepisu § 240—251 ordynacyi cłowej odbyć się mającą, którą na dzień 16 października 1882 w Radomyślu w urzędzie gminnym wyznacza się

Tarnów, 2 października 1882.

L. 7051. (6826 2—3)

W sądzie tutejszym odbędzie się celem zaspokojenia wywalczonej przez gminę miasta Gródka, przeciw Michałowi i Barbarze Grochowicz sumy 255 złr. a. w. z pn. publiczna sprzedaż realności pod l. k 185 w Gródku na Pasiekach położonej, w trzech terminach a to dnia 19 października i dnia 23 listopada 1882, powyżej ceny szacunkowej lub za takąową, zaś dnia 14 grudnia 1882, nawet poniżej ceny, każdym razem o godzinie 10 rano.

Cena wywoławcza 250 złr. a. w., wadyum 50 złr. a. w. Resztę warunków wolno w tu-sądowej registraturze przejrzeć.

Gródek, dnia 30 sierpnia 1882.

L. 6801 (6816 2—3)

C. k. Sąd obwodowy w Kołomyi za-

wiadamia, że w celu wydobywania kwoty 72 złr. w. a. z pn. przez Pinkasa Birnberga przeciw masie Dmytra Roszczybiuka i Maryi Roszczybiuk wywalczonej, odbędzie się przy trzech terminach licytacyjnych to jest 20 października, 20 listopada i 18 grudnia 1882, każdym razem o 10 godzinie rano w zabudowaniu tu sądownym przymusowa publiczna sprzedaż zachodniej połowy realności w Kołomyi na przedmieściu Nadworniańskim pod l. k 65 rep. 156 położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, na 182 złr. 50 ct. w. a. oszacowanej.

Zakład wynosi 18 złr 25 ct. w. a., cena wywołania 182 złr. 50 ct. Akt opisania i oszacowania i warunki licytacyjne mogą być w tu-sądowej registraturze przejrzaniemi. Kołomyja, dnia 30 czerwca 1882.

L. 8970. (6626 2—3)

C. k. Sąd powiatowy w Bochni ogłasza, iż celem zaspokojenia sumy pożyczkowej 300 złr. z pn. przeprowadzi na rzecz galicyjskiego Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie w dniach 30 października, 4 grudnia 1882 i 8 stycznia 1883, każdym razem o godzinie 10tej przed południem przymusową publiczną sprzedaż gospodarstwa włościańskiego w Gawłowie pod l. k. 12 położonego, dłużnika Piotra Ogińskiego własnego

Cena wywołania wynosi 700 złr., a zakład 70 złr.

Resztę warunków licytacji i wyciąg hipoteczny są w tutejszej registraturze do przejrzania wyłożone.

Bochnia, dnia 19 sierpnia 1882.

L. 4853. (6715 1—3)

W dniu 26 października 1882 o godzinie 10 rano odbędzie się w tutejszym c. k. sądzie powiatowym przymusowa licytacyjna sprzedaż realności Augusta Prystaja pod Nr. 70 w Rabczyczach powiecie starostwa drohobyckiego położonej na zaspokojenie wierzitelności Zakładu kred. włościańskiego w kwocie 109 zł 54 ct. Cena wywołania 300 zł. Wadyum 15 zł.

Blizsze warunki do przejrzania w sądzie. Kuratorem niewiadomych wierzycieli jest Jan Kruźlewski.

Medenice, dnia 25 sierpnia 1882.

L. 9552. (6854 1—3)

C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu podaje do wiadomości, że w celu ściągnięcia sumy 25 zł. w. a. z pn. na rzecz Samuela Biegla odbędzie się dnia 13 października, 16 listopada i 14 grudnia 1882 każdym razem o godzinie 10 przed południem egzekucyjna sprzedaż sum 1225 zł., 445 zł. i 330 zł. w. a. z pn. w stanie biernym realności pod l. 107 w Tarnopolu położonej, Markusa i Jony Zimmer własnej, na rzecz Leona Eisnera zaintabulowanych.

Sumy powyższe na pierwszych dwóch terminach tylko wyżej lub za cenę wywoławczą 1225 zł., 445 zł. i 330 zł., na trzecim zaś i poniżej takowej sprzedane zostaną.

Wadyum 10 pr. ceny wywołania.

Blizsze warunki przejrzeć można w registraturze sądu.

Tarnopol, dnia 5 września 1882.

L. 5281. (6863 1—3)

W c. k. sądzie powiatowym w Haliczu odbędzie się na zaspokojenie dłużnej Salomonowi Judenfreundowi sumy 100 zł. a. w. z pn. publiczną licytacją realności w Łanach pod Nr. 39 położonej, dłużnika Oksy Bidoczko własnej, ciała tabularnego niestanowiącej w 3 terminach a to 13 października, 31 października i 17 listopada 1882 zawsze o godz. 10 rano.

Cena wywoławcza wynosi 300 zł.

Wadyum 30 zł.

Akt oszacowania i warunki licytacyjne można w tu-sądowej registraturze przejrzeć.

Halicz, dnia 19 sierpnia 1882.

L. 4553. (6845 1—3)

C. k. sąd powiatowy w Rohatynie podaje do publicznej wiadomości, że w celu zaspokojenia kwoty 324 zł. 1 ct. z pn. przeprowadzi na dniu 25 października, 24 listopada i 28 grudnia 1882 każdym razem o godz. 10 rano publiczną sprzedaż realności pod lk. 450 w Rohatynie położonej, do dłużnika Dawida Izraela Blaustein należącej, na rzecz Zakładu kredytowego włościańskiego. Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 400 zł.

Wadyum wynosi 40 zł.

Na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania lub wyżej tejże, zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie.

Resztę warunków przejrzeć można w tutejszej registraturze

Rohatyn, 31 lipca 1882.

L. 3401. (6866 1—3)

C. k. Sąd powiatowy w Kałuszu zawiadamia, że na zaspokojenie pretensyj Mojżesza Kanera i Altera Doderballa w kwocie 5000 złr. a. w. z pn. przeprowadzoną zostanie w tut. sądzie egzekucyjna sprzedaż

realności pod l. k 363 i 367 w Kałuszu położonych wedle Dom. I pag. 363 n. 6 i p. 367 n. 5 haer. Abrahama Ingbera własnych w drodze publicznej licytacji a to w trzech terminach dnia 11 października, 13 listopada i 12 grudnia 1882 każdym razem o 9 rano, a to w pierwszych dwóch terminach nie niżej ceny szacunkowej 13907 złr. 64 ct. a. w. przy trzecim terminie także i niżej ceny szacunkowej jednakże nie niżej jak wynoszą wszystkie zahipotekowane długi.

Gdyby nawet i takiej ceny nie uzyskano, rozpisuje się równocześnie do ułożenia lżejszych warunków termin na 2 stycznia 1883 o 9 rano.

Cenę wywołania stanowi suma szacunkowa.

Zakład wynosi 10 pr. ceny wywołania

Resztę warunków można przejrzeć w tu-sądowej registraturze.

O tem zawiadamia się interesentów do rąk własnych, zaś tych którzy weszli do tabuli po 1 lutego 1882 lub którym uchwała pozwalająca licytację wcale nie lub nie wczas doręczoną została przez edykta nadając im równocześnie za kuratora pana Menassego Fruchtermana z Kałusza.

C. k. sąd powiatowy.

Kałusz, 11 sierpnia 1882.

L. 1333. (6642 2—3)

C. k. sąd powiatowy w Husiatynie czyni wiadomo, że w sprawie banku hipotecznego we Lwowie przeciw Mojżeszowi Rederowi o zapłacenie sumy 1053 zł. 80 ct. a. w. z przynależnościami odbędzie się publiczna sprzedaż realności pozwanego, położonej w Husiatynie pod l. 15 pod następującymi warunkami:

1. Licytacja odbędzie się w dniu 26 października 1882 o godzinie 8 przedpołudniem w budynku sądowym.

2. Cenę wywołania stanowi wartość realności przy udzieleniu pożyczki przyjęta w wysokości 4900 zł.

3. Realność dłużnika zostanie sprzedaną za jakąkolwiek bądź cenę a więc i poniżej ceny szacunkowej zawsze ale co najmniej za sumę, która wierzitelności strony egzekucyjnej prowadzącej, tudzież wszelkie należności skarbowi pokryje. Nabywcą się staje najwięcej ofiarujący.

4. Każdy chęć kupienia mający ma jako zakład kwotę 245 zł. w ręce komisji licytacyjnej złożyć, w gotowiznie lub papierach bezpieczeństwa publicznego dających.

5. Zakład nabywcy zatrzymanym zostanie i policzonym w cenę kupna, zaś reszcie licytantom zwróconym będzie.

6. Nabywca winien jest do dnia 30 po prawomocności uchwały przyjmującej sprzedaż do wiadomości sądu, resztę ceny kupna do rąk sądu złożyć.

7. Nabywca winien podać dokładne miejsce mieszkania w celu doręczenia mu uchwał sądowych.

8. Skoro nabywca cenę kupna złoży, oddaną mu będzie na jego żądanie nabyta realność w posiadanie i wyda mu się także dekret własności.

9. Od dnia nabycia kupiciel uiszcza wszelkie należności skarbowe, jako też ponosi należność od przeniesienia własności.

10. W razie niedopełnienia, któregośkolwiek bądź warunku na koszt i niebezpieczeństwo słowolomnego nabywcy nowy termin do relicytacji realności wyznaczonym zostanie.

11. Wykaz hipoteczny można przejrzeć w tu-sądowej registraturze.

Husiatyn, dnia 2 września 1882.

L. 2637. (6803 3—3)

Dnia 26 października, 23 listopada i 14 grudnia 1882 każdym razem o 10 godzinie rano, odbywać się będzie w tutejszym sądzie egzekucyjna sprzedaż realności pod Nr. kons. 31 subrep 60 w Grzechyni położonej, na 330 zł. ocenionej małżonk Wojciecha i Katarzyny Kudziów własnej, celem zaspokojenia 14 rat po 6 zł. i reszty długu 63 zł. z pn. dla c. k. uprz. Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie.

Warunki licytacyjne, tudzież protokół zastawniczego opisania i ocenienia wolno tutaj przejrzeć lub odpisać.

Maków 2 września 1882.

L. 11607. (6798 3—3)

C. k. Sąd powiatowy w Tarnopolu ogłasza, iż na zaspokojenie wierzitelności Zakładu kredytowego włościańskiego 163 złr. 14 ct. w. a. z pn. publiczna przymusowa sprzedaż realności Nr. 83 w Romanówce dłużnika Iwana Ptawuckiego własnej, dnia 20 października, 17 listopada i 22 grudnia 1882 zawsze o godz. 10 rano przedsięwzięta będzie i że realność ta na trzecim terminie nawet poniżej ceny szacunkowej kwotę 500 złr. w. a. wynoszącej, pozbyta zostanie.

Wadyum wynosi 50 złr. w. a., resztę warunków powziąć można w registraturze sądowej

Tarnopol, 30 lipca 1882

Cierpiącym na gościec udziela porady z tej choroby wyleczony bezpłatnie, pod G. A. poste rest. w Bernie. 3494/b/IX. (6465 3 20)

Leśniczy

który w swoim zawodzie należyte posiada wykształcenie i włada językiem niemieckim i sławiańskim tak w mowie jak w piśmie tudzież cokolwiek językiem polskim, Leczy sobie objąć od nowego roku począwszy stałą posadę nadleśniczego w dobrach obywatelskich w Galicyi lub w Królestwie. Posiada także nachlubniejszą rekomendację. Wezwania uprasza wystosować pod literą **M. Z. poste restante** Nr. 10 M. Ostrau. (6869 1-2)

Na cytrze

na fortepianie i śpiewu udziela gruntownych nauk **Emil Kalinowski** metr muzyki Adres: ul. Łyczakowska 1. 7. na I. piętrze w lewo. Jego kompozycje na cytrze są w księgarniach do nabycia **Cytry** wypróbowane i **STRUNY** poleca najładniej. Instrumenta przegrane kupuje lub mienia. (6602 3-6)

Cztery medale zasługi.

Piegi, opalenie słoneczne i dziuby usuwa **Antilentilla!!!** Twarzy przywraca białość, delikatność i przejrzystość Cena 2 zł. — Nabyć można we Lwowie ulica Kopernika 1. 3, w filii w Krakowie: Sukiennice 1. 20.

Pudr książęcy

biały, cielisto-różowy i żółtawy, nieżrównany, nie zawiera żadnych metali, przyjemnie przylega do twarzy i czyni zadość wszelkim wymaganiom. — Pudełko po 60, 70, 1 złr., 1.20 i 1.60.

MAGNOLINA

jedyny środek odświeżający skórę suchą, szorstką i zgrzybiałą pod wpływem **Magnoliny** staje się miękka, przejrzystą i delikatną. **Magnolin** usuwa **czernonose nosa**, niszczy **wągr** i czarne punkelki, które najczęściej osiadają w okolicy nosa. Cena tego znakomitego środka 1 zł. 50 ct.

Woda liliowa

Plamy żółte, brunatne i ostudy z twarzy, szyi i piersi pod wpływem tej cudownej wody po kilkakrotnym użyciu zupełnie nikną. — Cena 1 zł. 50 ct.

Orientalina czyli Pudr w płynie

nadaje twarzy prawdziwie naturalną, piękną i przyjemną białość (dla oka niedostrzegalną) odświeża ją i konserwuje. — Cena 1 zł.

J. Ichnatowicz.

Nabyć można we LWOWIE w fabryce ulica Kopernika 1. 3. i u p. Bystrzonowskiego ul. Halicka w KRAKOWIE w filii, Sukiennice 1. 20, w BROADACH u p. Witkowskiego, w BUCZACZU u Müllera w BRZESZANACH u Millera, w TARNOPOLU u p. Jamro-giewicza, w STANISŁAWOWIE u Maury, w PRZEMISLACH u Nahlika, w JAROSŁAWIU u Wisłockiego. MYSLU u Nahlika, w SAMBORZU u Marescha i Aleksiewicza, w PODHAJCACH u Karzykiewicza, w STRYJU u Wysoczkańskiego, w KOŁOMYI u Stenzla, w DROHOBYCZU u Raczki, w HUSIATYNIE u Czernieckiego, w PODKAMIENTU u Koncewicza. (2981 25 ?)

W Stowarzyszeniu „Pracy Kobiet”

rozpoczął się znowu **nowy kurs sukien damskich** połączone z **ćwiczeniami praktycznymi.** Prócz tego utrzymuje Stowarzyszenie w r. b. Szkołę szycia białego, cerowania, haftów, szycia na maszynie, wyrobu frędzli, koronek klockowych i robót maszynowo-pończoszkowych. O warunkach przyjmowania uczennic dowiedzieć się można codziennie z wyjątkiem dni niedzielnych i świątecznych od g. 8 rano do 5tej wieczorem. — Biuro wywiadowe poleca nauczycielki, bony i panny służące. Stowarzyszenie przyjmuje zamówienia na bieliznę i roboty pończoszkowe wszelkiego rodzaju. (Ulica Teatralna 1. 10).

szukuje się mielnika,

który młyn o 2 kamieniach przy dostatecznej ilości wody urządzić potrafi; gwarantujemy w Litawie poczt. Brzezany. (6645 2-2)

Konkurując przez Rzetelność handel **Herbaty** rosyjskiej **Izydora Wohla** Lwów, Sykstuska 1. 6 poleca Szanown. P. T. publiczności **po dawniejszych cenach:** w szczególności **Kaysow** familijn-j Popowych z Moskwy czarnej 1/2 kło. 1.60 Nr. I. funt 2.40 kwiatowej 1/2 kło. 1.80 Nr. II funt 3.— Souehong 1/2 kło. 2.— Nr. III funt 3.75 Cenniki na żądanie gratis; łaskawe zlecenia uskuteczniłam sumiennie odwrotną poczt. Opakowanie franco. (6145 5-12)

500 dukatów

wypłacę temu, kto po użyciu **KOTHE'GO WODY NA ZĘBY** fiaszka po 35 ct., dostanie kiedykolwiek znowu bólu zębów lub nieprzyjemnego odoru z ust. **Kothego „Zanschöne“** wyśmienity i szybko skutkujący środek do czyszczenia zębów, pudełko po 30 ct.; dobre i miękkie szcztoteczki do zębów do 30 i 50 ct. poleca (1899 30-52) **Jan Jerzy Kothe** emeryt. dostawca nadworny w Mödling koło Wiednia Villa Kothe. We Lwowie prawdziwa do nabycia u p. apt. P. MIKOLAS'HA ulica Kopernika i we wszystkich aptekach, handlach korzennych i perfum, galanteryjnych i materiałów itp. w Galicyi i Bukowinie.

Nasze Piece ogrzewalne

KONSTRUKCYI ŻELAZNEJ systemów: Meidingera i Geburtha, na wystawie tryestyńskiej wyróżnione **najwyższą nagrodą;** jakoteż i piece zвычайne w cenach od 4 do 1' zlr. są do nabycia we Lwowie u **Jana Schumanna.** Zarząd fabryki „Moravia“.

Ważne dla Pp. piekarzy!

MASZYNY do dzielenia ciasta na bułki, jakoteż rozmaite inne maszyny pomocnicze i przyrządy najnowszych systemów, utrzymuje na składzie i sprowadza **JAN SCHUMANN we Lwowie** zastępca fabryki pod firmą: **Müller Klasek i Spk. w Wiedniu.**

Naczynia kuchenne blaszane, emaliowane w rozmaitych kolorach, w nader obfitym wyborze. **Maszyny do siekania mięsa.** **Wyzmady** do bielizny. **Wagi kuchenne zegarowe.** **Zelazka** na dusze i węgle. **Najlepsze łapki na myszy.** **Laternie** stajenne na naftę. (6717 2-6) **Widły amerykańskie** do nawozu. **Wagi** dziesiętne na zboże. **Każenuchy** na bydło i konie. **MASZYNY** do rżnięcia drzewa opałowego etc. etc. poleca

HANDEL TOWARÓW ŻELAZNYCH **Jana Schumanna** we LWOWIE. Cenniki na żądanie gratis i franco.

Zniżone cenniki na rok 1882 fabryki pieców zwanych (6130 4-15)

Meidinger-Oefen

H. HEIM, w Wiedniu, Ober-Döbling **Währingerstrasse 12,** skład w Wiedniu I. Kärntnerstrasse 42. Filia: w Budapeszcie: Thonethof. **Najlepsze PIECE do regulowania, napełniania i wentylacji.** Przy miernej wielkości piece, ogrzewa się takowy mocno i szybko; sposób regulowania opalenia zupełnie pojedynczy i dokładny; ogień w piecu utrzymywany można do woli; usługa bardzo pojedyncza a czyszczenie zupełnie zbędne; usunięcie nader przykrego piekącego ciepła; najtańszy sposób ogrzewania i długotrwałość pieca; dobre przewietrzenie przy zastosowaniu przyrządu wentylacyjnego.

Marka ochronna fabryki znajduje się na wewnętrznej stronie drzwiczek piecowych. **MEIDINGER-OFEN H. HEIM** Prospekta i cenniki gratis i franco.

Zakład pomologiczny w Litatynie

poczta **Brzezany** ogłasza sprzedaż **drzew owocowych** w najszlachetniejszych gatunkach, których ceny — jako to: Szczepy wybornych gatunków **jabłek** sztuk 60, **guszek** sztuk 20, **regłot** sztuk 20, **czereśni** sztuk 40, — **razem 140 sztuk** za sumę pięćdziesiąt guldenów w. a. Połowa tychże 25 zlr. Transport do kupującego należy. Szczepy trzyletnie, czereśnie zaś duże po 3, 4, i 5 łokci wysokie, służą do obsadzenia sadów. — Zakład ma także drzewka **kasztanów** krajowych dwuletnich sztuka po 15 ct. (6121 3-4)

B. SZARKIEWICZ

we Lwowie przy ulicy Wałowej nr. 3 (w domu Wgo Wieczyńskiego). poleca Szanownej P. T. Publiczności swój **SKŁAD FUTER** w najlepszych, najrozmaitszych gatunkach, jakie tylko w zakresie tego handlu wchodzić mogą. Wszelkie zamówienia tak w mieście, jak i na prowincyi wykonuje z akuracyną i pospiechem i znaną rzetelnością. Dziekując za dotychczasowe względy, polecam się i nadal Szanownej P. T. Publiczności. (675 2-3)

Pomimo znacznego podwyższenia **ceła** po dawnych cenach **sprzedaje**

HERBATE chińską i rosyjską znany z dobroci towaru **SKŁAD Józefa Padewskiego** Lwów, Rynek 1. 13. (6639 4-12)

Na jesień i zimę!

Największy wybór bawełnianych, wełnianych i jedwabnych kaftaników, spodni, pończoch i skarpetek, **wełniane kamizelki z rękawami (Jagdgilets), wełniane i jedwabne chusteczki na szyję, Płótna i stołowa bielizna.** Główny skład gotowej bielizny, angielskich nieprzemakalnych płaszczy, Kołnierzyków, Manszet i Krawatek **poleca po najumiarkowan. cenach** **F. S. Bardasz** we LWOWIE naprzeciw kościoła Katedry 1. 9. (6469 3-12)

Na sezon zimowy! MAGAZYN FUTER

P. Czapczyńskiego we Lwowie, ul. Halicka 1. 1, dom własny. Poleca wszelkie gatunki futer do miasta i do podróży podług najnowszych fasonów, a mianowicie: **Śruby do podróży** z niedźwizgi, szopów i baranów, krymskich (doublony). **Paletoty futrzane męskie do miasta** podług nowego kroju we wszystkich gatunkach. **Kurtki do polowania.** **Paletoty futrzane damskie** z wyłogami futrzanymi lub bez wyłogów na sposób męski, podług najnowszego fasonu. **Dolmany i rotundy futrzane damskie (sortie de bal).** **Garnitury damskie** (kołnierzy i żarzątków) nowe fasony. **Czapczki damskie** nowego fasonu. **Czapki męskie i kołpaki futrzane, żarzątki myśliwskie, deki** do sani i przed łóżka. **Znaczny zapas materii jedwabnych i wełnianych** francuskich na szycie do futer. **Wierzchy do futer damskich** gotowe każdego czasu **Wierzchy do futer męskich** **Skóry** na futra we wszystkich gatunkach pojedynczo lub też hurtownie. Zamówienia z prowincyi uskutecznia z największą starannością i sumiennością, a zarazem gwarantuje za prawdziwość, trwałość i dobroć towaru — przy większych zamówieniach odstępuje rabat. **Cenniki na żądanie franco.**

Otwarcie naszego **w Lwowie przy ulicy Karola Ludwika lic. 5,** znalazło powszechnie najprzychylniejsze przyjęcie i pozwalamy sobie przeto zwrócić uwagę P. T. odbiorców na nasz **wielki skład powozów** który eo do rozmaiłości wyrobu stoi na równi z magazynami wielkich miast. Przyjmujemy także wszelkie naprawy i rozsyłamy wszelkie pojedyncze części składowe w najlepszej jakości. Zamówienia uskuteczniamy jak najrychlej. **SCHUSTALA i SKI nadworna fabryka powozów.** (3664 37-?)

SKŁAD towarów wełnianych

H. Flusser w Bernie (morawskiem), ulica Ferdynanda 31 poleca swój oficine zaopatrzonej skład zagranicznych towarów modnych **po cenach fabrycznych** jako to: peruwiańskie, doski, tyfle, sukca styryjskie (Loden). materje angielskie jak niemniej pledy. Na żądanie przesyła wzory franco Karty wzorów dla pań krawców niefrankowane. (601 4-12)

Bazar Markiewicza

Pierwszy skład wyrobów krajowych we Lwowie, plac Maryacki 1. 10 poleca:

Płótna białe prześciera-dłowe i koszulowe, domowego wyrobu z Korezyny i z Dębowa, w sztukach po 34 metrów — 58 łokci polsk. po zlr. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 50, 21 zlr., 22 zlr., a najcieńsze po 24 zlr., 26 zlr. i 28 zlr. sztuka. (5806 3-?) **Płótna koszulowe** na sposób irlandzki apretowane, po 19 zlr., 22 zlr., 23 zlr. 50 ct., 28 zlr. i 32 zlr. sztuka **Płótna gospodarcze** pół bielone i szare surowe po 7 zlr., 7 zlr. 50 ct., 9 zlr., 10 zlr. do 13 zlr. sztuka **Segeltuchy, drelichy, oxfordy andryehowskie.** **Ruskie materje wełniane** z Zabiego, Kosowa i Husiatyna, odpowiednie na eleganckie portyery, lub do pokrycia mebli itp.

Kazimierz Lewicki

Główny skład dla Galicyi

Porcelany, Szkła i Towarów mieszanych

we LWOWIE ulica Trybunalska l. 6

założony w roku 1845.

poleca panom Restauratorom

Buty szklane na piwo

mierzące 1 liter, 1 1/2 litra, 2 litry i 3 litry.

W każdym domu rodzicielskim, jako też i w re-
kach pp. nauczycieli, opiekunów, powinno
się znajdować dziełko **Dr. ANTONIEGO
BERGERA** (wydanie III nowe), pod tyt:
„Przewodnik dla młodzieży“ (dla
oboja płeć), w słabościach z zakażenia krwi
pochodzących, oraz najnowsze sposoby leczenia,
z przydatkiem o onanizmie i o pro-
stytycyi. — Nabyć można u autora za
1 zł., za pobraniem pocztowym 1 zł. 20 ct.
Także udzielam rady listownie pod dy-
skrecyą. — Ulica Karola Ludwika l. 7.
Ordyn. domowa od 3 5 popoł. 3026 24?)

Zmiana lokalu. Zawiadamiam Szanowną P. T. Publicz-
ność, że**Skład obuwia
dla dam i dzieci**przeniesiony został z dniem 1 października
na ulicę **Kopernika** (dawnej
Szeroka) pod l. 5 obok składu perfum
p. InnatowiczaWszelkie zamówienia tak w miejscu
jakoteż i na prowincyę uskutecznią się
podług najnowszej mody i po cenach
przystępnych.

Z szacunkiem

J. ARBASZEWSKI.

(6737 3-6)

**Skład fabryczny farb, lakierów
i handel materyałów
Hübnera i Hanke**

we Lwowie, Rynek l. 29,

poleca na sezon zimowy:

Śróć, lotki i kule C. Russa uniwersal-
ne smarowidło
do skór, tłuszcz do butów i skór such-
towych. C. Geschwindla środek ochronny prze-
ciw przemakaniu podeszew, najlepszy szwarc do
butów, lakier do skór, podeszwy korkowe
do wkładania w bućki, sznury bawełniane do
zatykania szpar w oknach i drzwiach, kit i gips,
jak również bibułkę białą i szarą do okien.

Równocześnie poleca do użytku domowego:

Mase do zapuszczania podłóg i lakier
własnego wyrobu, szczołki do frotowania, my-
cia podłogi i nacynn kuchennych, szczołki do
butów, czyszczenia cylindrów do lamp, do zamiata-
nia, ręczne do zamiatania prochu, szczołki i mio-
telki do sukien, sodę i mydło do prania,
krochmal brylantowy polyskujący, przenny
ryżowy i najlepsze farbki do bielizny, sza-
blony, atrament chemiczny i wszelkie inne
do pisania, lak do pieczętowania, smółkę do
butelek, szpagat i papier pergaminowy
do obwiązywania słoć z konserwami.

Wszelkie farby suche i olejne do malo-
wania gotowe, lakiery, farby w tubach
i płótno malarskie, farba piórowa i
czernidło drukarskie, kwas karbobo-
wy i proszek do desintekcyi, korki i ma-
szynki do korkowania, gąbki, brzozy i
pędzle każdej wielkości, zawsze w najlepszych
gatunkach na składzie.

Szczegółowe cenniki na żądanie fran-
ko i gratis. (6870)**A. Halski**HANDEL ŻELAZNY
we LWOWIE, Halicka l. 20

poleca swój

Największy wybór wszelkich no-
żowniczych wyrobów, jako to:Noży stołowych, kuchennych, różnych rze-
mieślniczych, seczoryków, brzytw, nożycek,
maszynek do strzyżenia bydła i koni i wszel-
kie ten zakres obejmujące wyroby z fabryk
angielskich, francuskich i pierwszorzędnych
niemieckich.Potrzeby gospodarcze: Rzeźaki, piły
poprzeczne, tartakowe i inne, pilniki do
piłek angielskich.Wyroby z chińskiego srebra, alpa-
kowe bukfontowe i britania z pierwszo-
rzędnej fabryki Berndorferskiej w Wiedniu
jako to: łyżki, łyżeczki, chochle, czajniki
i inne.Kuchnie naftowe, najlepszych kon-
strukcyi.

Samowary prawdziwe rosyjskie z Tuły.

Wielki wybór wieńców grobowych
robionych z blachy, po 90 ct., zł. 1.20,
1.70, 2.20, 3 zł. i wyżejSkład klódek pierwszej świątecznej
spółki — orazSkład HERBATY chińskiej z tych
samyh źródeł co Orłowa w Warszawie,
w cenach po złr. 2, 3, 4 i 5 za 1/2 kł.,
której doskonałość każdem prawdziwy a-
mafor niezawodnie przyzna.

(6275 7-10)

WINOGRONA z Feslau

(szczepu włoskiego)

otrzymuje codziennie świeże i poleca handel

Karola Ballabana

we Lwowie, ulica Halicka l. 296 pod „Złotym kogutem“

Laskawe zlecenia uskutecznią się odwrotną pocztą.

(631 8 3)

BIBLIOTEKA KLASYKÓW POLSKICH

Wydawnictwo to, jedno z najtańszych, jakie
w tym kierunku kiedykolwiek wychodziło, zawiera
w najlepszym wyborze dzieła klasycznych naszych
pisarzy XVI i XVIII wieku. — Dotychczas wyszły
„Wszystkie dzieła polskie“ **Jana Kochanow-
skiego** w 2ch tomach i „Wybór dzieł“ **Ignacego
Krasickiego** w 3ch tomach. W dalszym ciągu wyjdą
utwory, **Kniaźna Narusze-wicza**, **Węgierskiego**, **Tiem-
beckiego** i **Karpińskiego**. — Każdy tom „Biblioteki
Klasyków Polskich“ nabywać można w drodze
prenumeraty po 1 zł. 20 ct. za tom.

„Biblioteka Klasyków Polskich“ wychodzi
co miesiąc jeden tom w przeszłej oprawie, na pięknym
i trwałym papierze, i jest do nabycia we wszyst-
kich znaczących księgarniach. (5914 1-6)

Księgarnia H. ALTENBERGA

(F. H. RICHTERA we Lwowie).

Wysprzedają!!
Po nader niskich cenach
fortepiany i pianina
z najlepszych fabryk w składzie
JANA BAIKA
we Lwowie przy ulicy Karola Ludwika l. 7
Taktę jest samograjca szta do sprzedania.
(5914 9-2)

J. Wyehery

nowo patent. młocarnie sztyftowe

stałe lub przewoźne, zastosowane do kieratów i zęzne z aparatem do czyszczenia zboża, silnie
skonstruowane z dobrego materiału, wyndae ją czysto i wiele, kieraty, nowe wialnie,
młynki do czyszczenia zboża (i otyg ang. Bakera).Młocarnie cepowe z nowo patent. wytrząsaczem, siecz-
karnie oryg. angielsk. gniotowniki, srotowniki i inne narzędzia rolni-
cze w wielkim wyborze i po bardzo niskich cenach, każdego czasu do
nabycia.

Cepy karbowane

z angielskiego patentowanego miękkiego żelaza na wagę

J. Wyehera,Fabryka MASZYN rolniczych
we Lwowie, ul. Grodecka l. 47.

(6828 1-6)

Gminy,któreby potrzebowały dobrego
i ukwalifikowanego pisarza
gminnego, zechcą się zgłosić
po bliższe szczegóły do Ad mini-
stracyi Gazety Lwowskiej.Do nabycia we wszystkich księ-
garniach jakoteż w Drukar-
ni Ludowej we Lwowie (6661 3-4)

Antoni Zygmunt Helcel tom I. i II.

1808-1870

napisał **Henryk Lisicki.**

Cena całego dzieła 10 złr.

Zaszczytnie znana

przeszło 25,000 tomów polskich, francuskich, niemieckich
i angielskich obejmująca**CZYTELNIA****KAROLA WILDA**

oraz tegoż największy w kraju

Skład i wypożyczalnia not

(33.000 sztuk)

uzupełnione najświetlejszymi nowościami, otwarte
zostały na nowo, w dotychczasowym lokalu ul. Akademicka l. 3
pod firmą:**GUBRYNOWICZ i SCHMIEDT**

a pod specjalnym kierunkiem

KAROLA WILDA.

Ceny i warunki Abonamentu jak najprzystępniejsze.

KSAWERY BUDKOWSKIbyły Baletmistrz Teatrów Warszawskich
udziela naukę gimnastyki
i tańcówtak w domach prywatnych jak we
własnym mieszkaniu, Rynek l. 12
1-sze piętro,obok handlu korzennego p. Paźewskiego.
(6378 1-4)Z dniem dzisiejszym, szanownym prenu-
meratorom rozesłanym został

zeszyt 10ty

ks. kanonika J. Korytkowskiego

Prałaci i Kanonicykatedry Metropolitalnej Gnieźnieńskiej
od roku 1000 aż do dni naszych.

Cena zeszytu 3 marki.

Dzieło kompletne zawierać będzie 20 ze-
szytów po 3 marki. — Zamówienia przyjmują
wszystkie księgarnie.**J. B. LANGE**w Gnieźnie.
(642 1-2)**Folwark pod Lwowem**z inwentarzem żywym i mart-
wym, bardzo pięknym, jest na
sprzedaż albo na zamianę na
dom we Lwowie — Bliższe stosunki opisze pan
Aszkanazy, agent dóbr we Lwowie, ulica Ko-
pernika liczba 8 (6761 3-3)Z dniem 1 października została
nowo otworzoną

Szkoła tańców

LUDWINY - MIACZYNSKIEJwłaścicielki szkoły 3 klasowej
i ogródka Freblowskiego,
ul. Ormiańska l. 31.

(6758 3-2)

Ważne dla Dam. Chcąc zadość uczynić wmagającym się
wymogom szanownych gości, postaraliśmy się
przeło w należytych czasie o sprowadzenie na
sezon zimowy 1882/3 wielkiego zapasuprawdziwych paryskich
KAPELUSZY DAMSKICHnajnowszej i najgustowniejszego fasonu, po
cenach zadowalających tanich.Żadna dama nie powinna przeto zaniechać
tak rzadko zdarzającej się sposobności, mieć
elegancki prawdziwy paryski kapelusze za bez-
cen. Każdy kapelusze jest opatrzonej firmą fa-
bryczną. Za zaliczką lub przesyłką kwoty prze-
ślemy ładny kapelusze filcowy, pluszowy, a-
ksamitny lub bobrowy najnowszej formy i gu-
stownie ubrane prawdziwymi strusiami i fan-
tastycznymi piórami i t. d. Ceny od ka-
peluszy od 3 zł. 50 ct. do 12 złr.
50 ct.

Grand Magasin de Modes

w Krakowie

I. Grodzka 55

4

WINOGRONA z Feslau

szczepu włoskiego

rozse am starannie opakowane w
koszach od 6 do 7 kł.**Karol Klimowicz.**

(6417 8-8)

Kapelusze damskiena porę jesienną i zimową w największym wyborze
znajdują się w magazynie **A. Popławskiej w**
Krakowie ul. Grodzka l. 5. Strojne kape-
lusze po cenie złr. 4, 5, 6, 7 i wyżej. Są także w
zapasie oryginalne kapelusze paryskie, wiedeńskie,
nowo umiarkowane. Listownie zamó-
wczyszyają się odwrotną pocztą.
(6815 2-3)